

VOLGNUMMER
71-2015

DATUM
26-05-2015

TEAM
Concernzaken
Bedrijfsvoering en Control

CORRESPONDENTIENUMMER
2015-18209

BIJLAGEN
1

STELLER
Dirx / 350 4227
Maussen/350 5816

ONDERWERP RAADSVORSTEL
Kaderbrief 2015.

AAN DE GEMEENTERAAD,

1. Samenvatting

Hierbij bieden wij u de Kaderbrief 2015 aan ter behandeling in uw vergadering van 7 juli 2015.

De kaderbrief is een opmaat voor de programmabegroting 2016 en verder en biedt daarmee ook een inzicht in het budgettaire kader voor die periode (zie blz. 19 van de Kaderbrief 2015).

Financieel verwachten we als gevolg van de onzekerheden in de algemene uitkering van het gemeentefonds in het ongunstigste geval een nadeel van € 1,5 mln. structureel met ingang van 2016. In het meest gunstige geval kunnen we een meerjarig sluitende begroting presenteren ook na 2016. Meer zekerheid over de algemene uitkering ontvangen we bij het verschijnen van de meicirculaire 2015 (eind mei 2015) en de septembercirculaire 2015. Alleen als het meest ongunstige scenario zich voordoet, zullen wij aanvullende bezuinigingsvoorstellen bij begroting aan u voorleggen, voor 2016 en verder. Dat is evenwel nu dus nog niet aan de orde.

Voor wat betreft het sociale domein/ 3 decentralisaties zijn de eerste, indicatieve financiële verwachtingen voor de korte termijn (2015) nog positief. Met name door incidentele voordelen op het budget Beschermd wonen. Hierover wordt de raad op 30 juni afzonderlijk geïnformeerd. Voor de langere termijn (vanaf 2016) zijn de financiële vooruitzichten voor het sociale domein minder gunstig, vanwege afnemende rijksbudgetten. Dit betekent derhalve dat de noodzaak voor transformaties zowel inhoudelijk, maar ook vanuit financieel oogpunt belangrijk blijft.

In de Kaderbrief 2015 is, zoals gebruikelijk, ook een eerste prognose van het jaarrekeningresultaat over het lopende jaar 2015 opgenomen. Deze prognose is gebaseerd op de eerste drie maanden en is positief m.n. door voordelen op het budget Bijstandsuitkeringen (zie blz.28 van de Kaderbrief 2015).

De conclusie met betrekking tot de gemeentelijke financiën is dat we voor 2015 een positieve prognose kunnen geven. Afhankelijk van de ontwikkeling van het gemeentefonds kunnen we ook voor 2016 en verder een sluitende begroting presenteren.

De kaderbrief wordt op 28 mei formeel aan raad en pers gepresenteerd. Op 9 juni aanstaande biedt de stadsronde in de vorm van een informatiemarkt aan burgers en raadsleden gelegenheid tot verdieping en verduidelijking. Later die avond is er ruimte voor inspraak door burgers over de Kaderbrief. Voorafgaand aan de stadsronde bestaat de gelegenheid om informatieve vragen alvast

VOLGNUMMER
71-2015

per mail te stellen. Om een tijdige beantwoording (uiterlijk 8 juni, 16 uur) van technische vragen mogelijk te maken, dienen vragen uiterlijk 1 juni, 12 uur bij de raadsgriffie te zijn.

Op 23 juni is er volop ruimte voor debat tijdens parallelle sessies in de raadsronde (fysiek, sociaal en bestuurlijk). De Raadsvergadering op 7 juli is exclusief gereserveerd voor de kaderbrief.

2. Beslispunten

1. In te stemmen met de in de kaderbrief (inclusief bijlagen) geformuleerde richtinggevende kaders voor een sluitende programmabegroting 2016.
2. In te stemmen met het uitvoeringsplan Lokaal Energie Akkoord en ter uitvoering hiervan het hiertoe gereserveerd krediet ad € 0,8 mln. te voteren.
3. In te stemmen met kredietvotering ad € 4,1 mln. t.b.v. restauratie interieur Stadhuis.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

P.J. Buijtels.

De Burgemeester,

O. Hoes.

Raadsvoorstel

BIJLAGE
I

VOLGNUMMER
71-2015

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d.26-05-2015,
Concernzaken en Bedrijfsvoering & Control, no. 2015-18209;

BESLUIT:

1. In te stemmen met de in de kaderbrief (inclusief bijlagen) geformuleerde richtinggevende kaders voor een sluitende programmabegroting 2016.
2. In te stemmen met het uitvoeringsplan Lokaal Energie Akkoord en ter uitvoering hiervan het hiertoe gereserveerd krediet ad € 0,8 mln. te voteren.
3. In te stemmen met kredietvotering ad € 4,1 mln. t.b.v. restauratie interieur Stadhuis.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van

De Griffier,

De Voorzitter,

Raadsbesluit

 Maastricht

Kaderbrief 2015

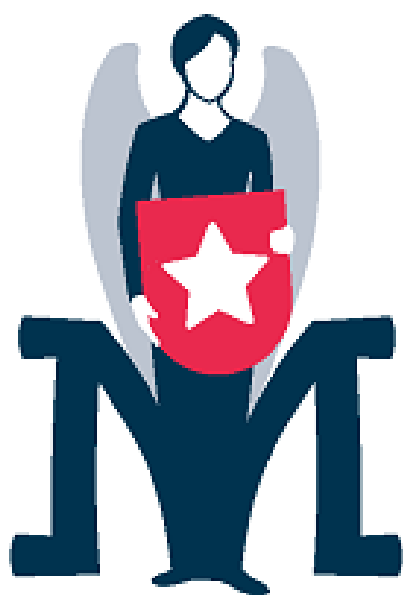

Mei 2015

Gemeente Maastricht

KADERBRIEF 2015

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Wij Maastricht anno 2015	7
2.1 Maastricht biedt zorg en perspectief	7
2.2 Maastricht werkt en innoveert	10
2.3 Maastricht betrokken, veilig en duurzaam	14
2.4 Maastricht houdt koers en oogst	16
2.5 Maastricht financieel solide	17
3. Financieel beeld	19
3.1 Budgettair kader	19
3.2 Investeringsoverzicht	24
3.3 Uitvoeringsbeeld 2015	28
3.4 Risico's 2016 e.v.	32

BIJLAGEN

1. Aanvalsplan ouderenwerkloosheid
2. Aanvalsplan jongerenwerkloosheid
3. Uitvoeringsplan Lokaal Energie Akkoord

1. Inleiding

Maastricht is een internationale universiteitsstad, met een trotse en diverse bevolking die stevig is verankerd in een sociale en saamhorige samenleving.

Een sociale stad vergt een solide huishouding. In onze Jaarrekening 2014 lieten we zien dat efficiencydoelstellingen zijn behaald en dat de begrotings- en uitgavendiscipline dankzij strakke sturing gehandhaafd zijn. Maastricht presenteert over 2014 een rekening met een positief resultaat. In het verslagjaar is er net zoals in de voorgaande vier jaren geen extra lastendruk nodig geweest en zijn de belangrijke thema's veiligheid, economie en armoedebeleid ontzien. Nagenoeg alle in de begroting opgenomen doelstellingen zijn behaald.

Daarmee scheppen we ruimte om in de komende jaren verder te bouwen aan de internationale universiteitsstad, met zijn sociaal en saamhorig fundament.

Internationale stad

Het College van B&W wil de komende tijd extra inzetten op het internationale profiel van de stad, middels een impuls voor congressen en een investering in de luchtverbindingen van de stad.

Een belangrijke structurele impuls voor de lokale economie de komende jaren is het zogeheten SAHOT-convenant (SAHOT staat voor samenwerkende hotels Maastricht). Hierin staat dat SAHOT, het Maastricht Convention Bureau en de gemeente de komende tien jaar drie miljoen euro (300.000 euro per jaar) investeren om meer hotelovernachtingen te realiseren. De investering wordt gefinancierd uit een verhoging van de toeristenbelasting. SAHOT ontvangt 100.000 euro jaarlijks om meer toeristische overnachtingen te bewerkstelligen. Het Maastricht Convention Bureau krijgt 200.000 euro om meer congressen naar de stad te halen.

Om het congresstoerisme verder te stimuleren wordt tevens in 2017 het 25-jarig bestaan van het Verdrag van Maastricht herdacht. Het verdrag heeft een belangrijke waarde voor de (inter)nationale positionering van Maastricht en realiseert zodoende een duurzaam economisch effect.

In dat kader wordt ook geïnvesteerd in Maastricht Aachen Airport. Maastricht heeft zijn bijdrage van twee miljoen euro gekoppeld aan het tot stand brengen van een luchtverbinding met een internationale luchthaven, waardoor 'MST' weer vindbaar wordt op de internationale boekingsites. Een absolute voorwaarde voor een sterke congreseconomie.

Universiteitsstad

De universiteitsstad Maastricht steunt op kennis, innovatie en een bloeiende studentengemeenschap.

Kennis en innovatie

Economisch is de keuze gemaakt voor Zuid-Limburg als toptechnologische regio; onderdeel van Brainport 2020. Daarvoor hebben de centrumgemeenten Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen samen met onder meer de provincie, gemeenten, onderwijs- en kennisinstellingen en het bedrijfsleven de stichting Limburg Economic Development (LED) gevormd. Deze aanpak heeft aantoonbaar resultaat. Daarom wordt LED voor de periode 2016-2020 onverminderd voortgezet en continueert Maastricht haar bijdrage.

LED ondersteunt nu al 50 projecten met een investering van 2,2 miljoen euro, aangevuld met 12,5 miljoen van derden. Deze projecten leveren 1.200 directe arbeidsplaatsen op. Daarnaast genereren ze nog extra investeringen op het gebied van research & development. Dit programma wordt verder uitgebreid.

Bloeiende, internationale, studentengemeenschap

Het programma Student en Stad wordt de komende twee jaar met een extra financiële impuls van in totaal 300.000 euro versterkt. Samen met de Universiteit is een actieprogramma vastgesteld en in 2014 is vanuit dat actieprogramma de wens uitgesproken te focussen op 5 prioriteiten:

- branding van Maastricht als internationale universiteitsstad;
- b(l)oeiend studentenleven;
- openbaar vervoer en bereikbaarheid;
- communicatie en informatie;
- integratie en leefbaarheid.

Met het stimuleringsbudget kan meer flexibiliteit en slagkracht worden ontwikkeld en nieuwe initiatieven aangejaagd op de prioritaire thema's. Het gaat dan bijvoorbeeld om de viering van het 40-jarig bestaan van de UM, de jaarlijkse Open Dagen (inclusief gezamenlijk slot-event op één centrale locatie), de INKOM, de week van het entrepreneurship of andere startersbijeenkomsten, debatten en initiatieven van studenten gericht op het verbeteren van de leefbaarheid en integratie.

Een belangrijke wens van de universitaire gemeenschap is de realisatie van een International Students Club in de Timmerfabriek. Dit jaar worden de financiële kaders en een definitieve realisatieovereenkomst, samen met de universiteit, uitgewerkt.

Sociale stad

Maastricht is ook een sociale en saamhorige stad. Het coalitieakkoord Wij Maastricht geeft daaraan vorm, en kan op extra financiële ondersteuning rekenen, onder meer door het instellen van een sociaal investeringsfonds.

Sociaal Investeringsfonds

Het geheel nieuwe Sociaal Investeringsfonds (SIF) wordt gevoed uit het resultaat van de Jaarrekening. De eerste storting heeft geleid tot een aanvangsniveau van 2,8 miljoen euro. Doel is om te komen tot meer algemene voorzieningen in Maastricht, die weer minder individuele voorzieningen nodig maken. Dit leidt tot kostenbesparing, zodat niemand door het ijs zakt als gevolg van de decentralisaties van de jeugdzorg, de WMO en de participatiewet. Prioriteiten zijn: preventie, versterken burgerkracht en het versterken van de eerstelijns gezondheidszorg.

Het SIF wordt als een doorlopende tender uitgezet, gericht op investeringen in burger- en maatschappelijke initiatieven bij burgers en publieke- en maatschappelijke instellingen en ondernemers die zich partner tonen van een sociaal Maastricht. Het effect moet zijn dat burgers in een kwetsbare positie daadwerkelijk bereikt worden, meedoen en zo nodig ondersteund worden. Zodat minder individuele voorzieningen nodig zijn.

Armoedebeleid

Maastricht kiest voor de innovatie van het armoedebeleid. Enerzijds omdat armoede meerdere dieper gelegen oorzaken kent dan alleen het gebrek aan inkomen of vermogen, anderzijds omdat de gemeente niet alleen in staat is armoede op te lossen. Innovatie van armoedebestrijding vergt een samenspel van professionele organisaties (voornamelijk hulpinstanties), charitatieve instellingen en individuele burgers. De eerste stappen op weg naar krachtenbundeling worden momenteel gezet. Uit de conferentie "Arm in arm. Samen pakken we armoede aan", waarbij alle genoemde sectoren ruim vertegenwoordigd waren, wordt een top-10 van actiepunten geselecteerd. In het najaar krijgt de raad het aangeboden, waarna ze geëffectueerd zullen worden.

Tevens komt er nog een speciaal plan tegen kinderarmoede en wordt er een regionale conferentie in Maastricht-Heuvelland gehouden. Dit laatste moet leiden tot regionale afstemming in regelingen als het minimabeleid en bijzondere bijstand.

Aanvalsplan jeugd- en ouderenwerkloosheid

Dit aanvalsplan legt de focus op de twee meest kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt: jeugd en 45-plussers.

Wat betreft jeugd richt het plan zich op vroegtijdige signalering, integrale interventie en leren in een praktijkomgeving.

Voor ouderen richt de aandacht zich onder meer op een leven lang leren en herscholing, worden programma's ontwikkeld om arbeidsfit te blijven en zal het Servicepunt 45+@work verankerd worden in het reguliere proces van Sociale Zaken.

Deze actielijnen worden in de tweede helft van 2015 concreet uitgewerkt in een actieplan jeugdwerkloosheid en een actieplan ouderenwerkloosheid.

Saamhorige stad

Participatie en burgerkracht

In een veranderende tijdgeest (terugtrekkende overheid, burgerparticipatie, minder regels, minder geld) wil het stadsbestuur burgers intensief betrekken bij het besturen van Maastricht. Rollen en

verantwoordelijkheden van burgers en de overheid veranderen. Via vijf leertrajecten wordt de bestaande kennis op dit gebied, gekoppeld, verbreed en geïmplementeerd in gemeentelijke werkprocessen.

Het richten van de Vrijwilligerssubsidies in 2015 op deze doelstellingen, heeft Maastricht geleerd dat het proces positief bijdraagt aan het verkleinen van de afstand tussen burgers en overheid. De gemeente wil o.a. leren hoe initiatieven van burgers het beste gefaciliteerd kunnen worden. Vraag is met welke vormen van democratie we de toekomst in gaan.

De vijf leertrajecten zijn:

- Gemeenschapsvoorzieningen, hoe gaan we hier in de toekomst mee om?;
- Vrijwilligerssubsidies, in 2014 is een eerste stap gezet en nu krijgt dit nader vorm;
- Opgeruimd Maastricht, de stadsbrede pilot met zelfbeheer van groenvoorzieningen;
- Inbraakpreventie, ten behoeve van de leefbaarheid van buurten (Veiligheid);
- Maastricht LAB Next, de gemeente als verbinder/facilitator bij nieuwe stadsontwikkeling.

Actief burgerschap kan een belangrijke bijdrage leveren aan sociale innovaties, waardoor het basisniveau van zorg en welzijn in onze stad verbetert, ondanks de druk van de steeds toenemende rijksbezuinigingen.

Leidend is een goede dienstverlening en de fundamentele keuze voor burgerkracht. Maastricht toont haar sociale gezicht met tal van maatschappelijke initiatieven bij burgers, publieke- en maatschappelijke instellingen en ondernemers. Enkele voorbeelden:

- The Masters in Wyck, een particulier initiatief voor 'anders' ontwikkelde jongeren;
- Boerderij Daalhoeve, met tal van maatschappelijke projecten;
- Coöperatie Blauwdorp, werkervaringsplekken om jongeren een startkwalificatie te bezorgen;
- Recreatievisie Itteren/Borgharen, interactief opgesteld, deels zelf gefinancierd;
- Burennetwerk St. Pieter, gericht op het langer zelfstandig wonen van ouderen;
- Buurtuin St. Maartenspoort, een buurtontmoetingsplek;
- Woonzorgcentrum Herculeshof, een leerwerkbedrijf dat diensten verleent aan zowel de bewoners van het zorgcentrum als andere mensen die ondersteuning nodig hebben bij het voeren van een huishouden;
- Voormalige Radarlocatie aan de Athoslaan, dat zich transformeert tot een ontmoetingscentrum met een veelheid aan activiteiten en organisaties.

Leefkwaliteit

De internationale universiteitsstad is de aantrekkende kracht van Maastricht. De sociale en saamhorige stad is de bindende factor. Mensen vasthouden en aantrekken is een cruciale opgave om een vitale stad te blijven in een krimpende demografische omgeving. Het College van B&W investeert daarom extra in de leefkwaliteit van Maastricht.

Veiligheid

Zo wordt de veiligheid van de stad en zijn burgers verder vergroot met het meerjarenprogramma veiligheid, de verlenging van het anti-drugsoverlastproject Frontière en de Euregionale aanpak van radicalisering.

Het recent vastgestelde Meerjarenprogramma Veiligheid Maastricht 2015-2018 presenteert vijf prioriteiten, waaronder de aanpak van drugsoverlast/-criminaliteit. Sinds 1 mei 2012 wordt hier in het project Frontière met succes aan gewerkt. Dit behelst een integrale aanpak van drugsoverlast en drugscriminaliteit, waarbij meldingen bij het drugsmeldpunt het uitgangspunt zijn. Door Frontière met één jaar te verlengen hoopt de gemeente Maastricht blijvende verbeteringen op dit gebied te kunnen realiseren. Veiligheid is ook een dynamisch werkveld. Door ontwikkelingen in de maatschappij doen zich nieuwe vormen van criminaliteit voor waar de gemeente adequaat op in moet springen. Actueel zijn daarin nu de verschillende casussen op het gebied van radicalisering. In navolging van de landelijke intensivering van de aanpak werkt Maastricht aan een lokale aanpak in samenwerking met partners in de stad. Naast de lokale, regionale en landelijke samenwerking op het gebied van veiligheid versterkt de gemeente Maastricht ook de samenwerking met partners in de Euregio.

Stadsontwikkeling

Leefkwaliteit steunt in hoge mate op de kwaliteit van de fysieke omgeving. Het bouwen aan A2 / Groene Loper, Belvédère, Tapijn en Maastricht Health Campus gaat onverdroten door. Aanvullend zijn er drie grote opgaven voor 2016:

Nieuwe afspraken met corporaties

Zowel de corporaties als de gemeente hebben door wetwijzigingen en de financiële gevolgen daarvan de bakens moeten verzetten op het gebied van sociale woningbouw en investeringen in de wijkenaanpak. In 2015 is een proces gestart om tot nieuwe afspraken tussen gemeente en corporaties te komen. Het zorgen voor beschikbaarheid en bereikbaarheid van voldoende betaalbare woningen is daarbij topprioriteit. Mede als gevolg van de drie decentralisaties is er bijzondere aandacht voor de combinatie van wonen en zorg. In 2016 moeten de corporaties wettelijk voor het eerst met een aanbod komen op welke wijze zij een bijdrage leveren aan het gemeentelijke woonbeleid. De noodzaak om intensief samen te werken met een gezamenlijke agenda is daarom groter dan ooit. Samen werken aan een thuis voor iedereen.

Herijking stedelijke programmering

In 2015 is een proces gestart om de zogeheten stedelijke programmering (met name de woningbouwplannen) opnieuw tegen het licht te houden. Dit in het kader van de actuele en toekomstige demografische situatie en het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL), waarin de toekomst van Limburg beschreven wordt op het gebied van wonen, werken, recreatie, natuur. De uitkomsten van dit proces moeten in 2016 vertaald worden in concrete woningbouwplannen. Het samen optrekken met de andere gemeenten in Zuid-Limburg is daarbij van cruciaal belang.

Duurzaamheid en het Lokaal Energieakkoord

In het Coalitieakkoord *Wij Maastricht 2014-2018* is de ambitie uitgesproken om samen met maatschappelijke partners de inspanningen te vergroten op het gebied van duurzaamheid. In 2030 wil Maastricht klimaatneutraal zijn. Om deze duurzame ambitie te realiseren moeten we nu al maatregelen treffen. Daarom is de gemeente Maastricht in 2015 gestart met de ontwikkeling van Lokale Energieakkoorden. In deze akkoorden worden de afspraken, acties en maatregelen vastgelegd om onder meer de uitstoot van CO₂ te verminderen en energieverstopping tegen te gaan. De enige manier om dit te bereiken is door samen de schouders eronder te zetten.

Financiën

Een solide, sluitende begroting met lage lasten voor bewoners en bedrijven, maakt dat bovenstaande nieuwe impulsen gerealiseerd kunnen worden zonder structurele bezuinigingen. Wel is er bij het ter perse gaan van deze kaderbrief nog onzekerheid over de herverdeling van de algemene uitkering vanuit het Rijk, waardoor er mogelijk een structurele tegenvaller van maximaal 1,5 miljoen euro ontstaat. In de begroting 2016 zal de uitkomst van dit scenario zijn verwerkt met een financieel antwoord.

2. Wij Maastricht anno 2015

In 'Wij Maastricht' heeft deze coalitie nieuwe accenten gezet. Het coalitieakkoord is middels de kaderbrief 2014 en begroting 2015 geconcretiseerd, zowel inhoudelijk als procesmatig. Inmiddels zijn we een jaar verder en zien we zaken op stoom komen. Aangaande een aantal prioriteiten en opdrachten willen we nadere concretisering aanbrengen. Te weten:

2.1 Maastricht biedt zorg en perspectief

De decentralisaties van rijkstaken zijn het meest prominente thema van deze bestuursperiode, zowel inhoudelijk als financieel. Vanaf 1 januari 2015 zijn we als gemeente daadwerkelijk verantwoordelijk voor de nieuwe taken. De gelijktijdige opgave om te innoveren en niemand door het ijs te laten zakken, wordt in de praktijk gestand gedaan. De voortgang van de nieuwe taken wordt hierbij nauwlettend gemonitord.

Ten aanzien van de ambities uit het coalitieakkoord op het gebied van zorg en perspectief, willen wij in deze kaderbrief drie onderwerpen eruit lichten, te weten: het investeringsprogramma duurzame sociale infrastructuur, innovatie armoedebeleid en het burgerpanel en de 3D helpdesk. De bestuursopdrachten inzake burgerparticipatie en herinrichting wijk- en buurtgericht werken worden in paragraaf 2.3 toegelicht.

Investeringsprogramma duurzame sociale infrastructuur

De overdracht van de nieuwe taken op het gebied van Jeugd, Wmo en Participatie gaat gepaard met forse rijksbezuinigingen. Continuïteit van dienstverlening en ondersteuning stond en staat voorop, maar gezien de (financiële) opgave dient dit gecombineerd te worden met innovatie van het sociale domein. Leidend hierin is de fundamentele keuze voor burgerkracht en actief burgerschap. Uitgangspunt is dat het sociale domein structureel uit het beschikbare budget gefinancierd kan worden. Een Sociaal Investeringsfonds is opgericht en gevuld (zie gemeenterekening) om bij te dragen aan dat doel. Met de Provincie zijn wij in gesprek over synergie-effecten tussen ons sociaal investeringsfonds en hun inzet vanuit het coalitieakkoord, mede in relatie tot Europese middelen.

Een belangrijke voorwaarde voor het slagen van de vernieuwing van het sociale domein is de aanwezigheid van voldoende algemene voorzieningen voor een 'inclusief' sociaal gezond Maastricht. We concluderen dat die er nu (veel) te weinig zijn en dat investeren daarin kan zorgen voor goede en voldoende dienstverlening en ondersteuning op maat in individuele situaties waarin dat nodig is. Het Sociaal Investeringsfonds (SIF) is ingesteld om de sociale infrastructuur zodanig te verbeteren dat deze vernieuwing van het sociale domein ermee gestimuleerd wordt. Bij de programmabegroting 2015 is een aantal prioriteiten aangegeven, te weten:

- preventie
- versterken burgerkracht
- versterken (integraliteit) 1e lijn (gemeente/ gezondheidszorg)
- vergroten aanbod algemeen toegankelijke voorzieningen.

Om de beoogde doelstelling te realiseren zijn veranderactiviteiten en veranderdoelen nodig die passen bij de gestelde uitgangspunten (sociale visie). Concreet betekent dit:

- burgerkracht en 'eigen regie' van de burger op de eerste plaats: burgerinitiatieven genereren, stimuleren en ondersteunen;
- samenwerking sociaal domein met 1^e lijn-gezondheidszorg (o.a. huisartsen) intensiveren in (clusters van) buurten;
- betere verbindingen aanbrengen tussen (passend) onderwijs, realisatie jeugdwet, jeugdwelzijn en jeugdgezondheidszorg;
- de omslag bij professionele (zorg)aanbieders sterk stimuleren en ondersteunen: professionaliteit en competenties op de werkvloeren in de buurten centraal = *'van autonoom instituut naar netwerk in de buurt'* = cultuuromslag bij professionele (zorg)aanbieders sterk stimuleren;
- professionele faciliteiten en vaardigheden die nu in 2^e lijn zitten zoveel mogelijk inzetten in, verplaatsen naar de 0^e en 1^e lijn = wijk/buurt en sociale teams;

Resultaten die hieruit moeten voortvloeien en die met een extra investering in de sociale infrastructuur (mede) bereikt moeten worden, zijn:

- een inrichting van de dagelijkse leefomgeving (informatie, buurt, vastgoed, sociale interactie, allerlei voorzieningen) van de burger waarbij hij zo lang mogelijk zelfredzaam kan zijn;
- voldoende algemene voorzieningen, bij voorkeur geschikt voor alle (leeftijds)groepen, zoals ontmoetingsplekken, een scootmobielpool en services op allerlei terreinen;
- een goed systeem voor vroegtijdige signalering als iemand – jong of oud – het zelf toch niet goed meer redt;
- ruim voldoende formele en informele dienstverlening, ondersteuning en passend onderwijs dicht in de buurt voor iedere burger die dat nodig heeft in zijn specifieke situatie.

In de dagdagelijkse praktijk zien we de mogelijkheden en onmogelijkheden zich manifesteren. De transformatie is al begonnen, maar het jaar 2015 is niet voor niets bepaald als overgangsjaar ten behoeve van de transitie van middelen en wetten van de centrale naar de gemeentelijke overheid. Het is daarom ons inziens nog niet verantwoord om vastomlijnde bestemmingen te bepalen voor het Sociale Investeringsfonds. In deze kaderbrief worden twee voorstellen gedaan als opmaat van een eerste tranche investeringen. Zaken die hiertoe onder meer al werden benut zijn de burgertop, de werkgroep van de Raad “Mensen maken Maastricht” en de recente raadsronde over dit thema. Het betreft twee hoofdrichtingen:

1. Voor de duur van het Sociaal Investeringsfonds (SIF) een tender uitzetten, gericht op investeringen in burger- en maatschappelijke initiatieven, bij burgers en publieke- en maatschappelijke instellingen en ondernemers die zich partner tonen van onze maatschappelijke opgave. Het beoogde effect van elk te honoreren initiatief moet inhouden dat burgers in een kwetsbare positie daadwerkelijk bereikt worden, meedoen en zo nodig ondersteund worden, zodat minder individuele voorzieningen nodig zijn. Duidelijk moet blijken dat het tot een structurele verandering leidt. Aan deze tender verbinden we enkele beoordelingsmomenten per jaar. Voor de uitwerking van de permanente tender en de beoordeling van de inzendingen wordt een beoordelingsteam ‘maatschappelijke initiatieven’ ingesteld. De inzendingen worden beoordeeld op de eerdergenoemde kaders.
2. Op korte termijn twee of drie concrete doelen financieren. Hiervoor vindt een inventarisatie plaats van de initiatieven die al in buurten ontplooid worden en wordt aangesloten bij uitkomsten van de Burgertop.

Nadere uitwerking van deze voorstellen zal plaatsvinden teneinde bij de begroting 2016 het programma (eerste tranche) vast te kunnen stellen. Op basis van de dan opgedane ervaring en beschikbare informatie zal samen met de raad het vervolgproces bepaald worden. Voor het investeringsfonds maar ook voor het sociaal domein in het algemeen geldt dat goede monitoring van resultaten, outcome en rendement van belang is. Ook dit zal onderdeel uitmaken van de nadere concretisering van het investeringsfonds. Het gehele transformatieproces krijgt vorm en richting in nauwe samenspraak met alle stakeholders, waaronder raadsleden, burgers, publieke en private organisaties en ondernemers. Investeren in burgerkracht is niet voor niets een van de vier prioriteiten van het Sociaal Investeringsfonds.

Innovatie armoedebeleid

Een ander belangrijk thema vanuit het coalitieakkoord is de innovatie van het armoedebeleid. De gemeente erkent dat ze niet alleen in staat is om de armoede te bestrijden. Het is een samenspel van meerdere maatschappelijke partners, variërend van hulpinstanties en individuele burgers tot bedrijfsleven en professionals. Krachtenbundeling is dringend noodzakelijk.

Op 14 april 2015 heeft de conferentie “Arm in arm. Samen pakken we armoede aan” plaatsgevonden. Hierbij waren de maatschappelijke partners, charitatieve instellingen en de Maastrichtse politieke partijen, evenals individuele inwoners, ruim vertegenwoordigd. Uit deze conferentie wordt een Top 10 samengesteld van aandachtspunten en ideeën. Aangezien armoede niet ophoudt aan gemeentegrenzen, is er naast het lokaal Maastrichtse traject ook een regionale samenwerking opgestart om tot intergemeentelijke krachtenbundeling te komen. Hierbij wordt vooral bezien hoe de gemeenten in de regio Maastricht-Heuvelland afstemming kunnen krijgen in regelingen als het

minimabeleid en bijzondere bijstand. Dit moet ervoor zorgen dat de burgers in deze regio in materiële zin zoveel mogelijk gelijk behandeld worden.

Momenteel wordt alle kennis en informatie uit genoemde sessies geïnterviewd en geordend.

Tevens zullen nog andere bijeenkomsten plaatsvinden zoals een conferentie op 4 juni met de kinderombudsman over kinderarmoede. Uiteindelijk zal dit alles leiden tot het actieplan armoedebestrijding dat in het najaar aan de raad wordt aangeboden

Burgerpanel en 3D helpdesk

Bij de transformatie in het Sociaal Domein zal niet alles in één keer goed gaan. Wij willen met z'n allen voorkomen dat er mensen door het ijs zakken. Daarom is in het coalitieakkoord onder andere voorzien in een onafhankelijk sociale ombudsman-/vrouw, bij voorkeur op regionale schaal. Dit tezamen met het door de Raad aangenomen initiatiefvoorstel Ombudscommissie is nader uitgewerkt.

Uit de verkenning bleek dat een 'eigen' Ombudsfunctie inrichten voor Maastricht geen oplossing is voor het gevoelde probleem: de wens om te leren op systeemniveau tijdens de transitie en het snel oppikken van signalen van burgers waar (praktische) zaken mislopen. Redenen liggen in de inhoud (gebrekkige slagkracht ombudscommissie), financiën (duurder dan Nationale Ombudsman) en procedurele juridische voorwaarden (ombudsfunctie kan juridisch pas starten op 1 januari 2016). Daarop is een oplossingsalternatief uitgewerkt. Daarbij is er sprake van de instelling van twee elementen, namelijk:

- **3D-helpdesk:** De 3D-helpdesk is een laagdrempelige 1e-lijnsvoorziening om signalen en klachten over de transitie te melden. Indien nodig worden mensen doorverwezen (bijv. als bezwaar nog open staat) en praktische problemen worden opgepakt door deze in de 1e lijn op te lossen.
- **Burgerpanel transitie Sociaal Domein:** In het burgerpanel monitoren negen (willekeurig uit GBA) geselecteerde burgers de transitie in het Sociaal Domein. Het geeft invulling aan het inzetten van burgers van de stad Maastricht bij verbeteringen op systeemniveau in het sociale domein. Deze burgers beoordelen voorgelegde (geanonimiseerde) kwesties op redelijkheid. Zij doen dit onder leiding van een onafhankelijke voorzitter. Deze voorzitter adviseert periodiek en (on)gevraagd het College over verbeteringen op systeemniveau. Periodiek kijkt de voorzitter ook naar patronen in klachten bij team Bezwaar&Beroep en de gemeentelijke klachtencommissie (sociale kamer).

Zowel de 3D-helpdesk als het burgerpanel functioneren de eerstkomende 3 jaren van de transitieperiode (tot 2018) en worden jaarlijks geëvalueerd.

2.2 Maastricht werkt en innoveert

De Economische Visie maakt duidelijk dat de stedelijke economie een grote verandering doormaakt, waarbij sturing op het juiste moment en in de juiste richting uitmaakt of onze stad economisch sterk en dus ook een banenmotor weet te blijven. Nu scheidt de overheid vanuit haar publieke rol zelf geen banen, bedrijven doen dat. De overheid kan wel faciliteren, stimuleren en verbinden. Door een klimaat te scheppen, zowel aan de aanbod- als de vraagkant, waar bedrijvigheid kan groeien, ontstaat er een duurzame economie.

Ten aanzien van de ambities uit het coalitieakkoord op het gebied werk en innovatie willen wij in deze kaderbrief enkele onderwerpen eruit lichten, te weten: het actieprogramma student en stad, innovatie van cultuur, continuering LED, aanvalsplan Jeugd- en ouderenwerkloosheid, toekomstbestendige uitvoering van de participatiewet en garantiebannen.

Student en stad

De aanpak student en stad richt zich op de vraag hoe Maastricht als oudste stad van Nederland met de jongste universiteit van Nederland te transformeren tot een echte universiteitsstad en studentenstad waarin de leefbaarheid voor alle bewoners optimaal is en (internationale) studenten maximaal geïntegreerd zijn. Dit ook vanuit de achtergrond dat de groei van de stad vooral te danken is aan de groei van de UM en het aantal studenten. Bij de start van het programma zijn de meest actuele knelpunten geïnventariseerd en nagegaan is hoe deze snel kunnen worden aangepakt. T.a.v. de uitwerking stonden een aantal uitgangspunten centraal. Actiegericht, pragmatisch vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid, thematisch en met inzet van kennis en expertise van studenten. Daarin zijn veel acties gerealiseerd (zie hiervoor ook de eerder toegezonden voortgangsrapportage). Inmiddels zijn we een stap verder en is het tijd om te kiezen voor topprioriteiten, samen met de Universiteit is gekozen voor de volgende top 5:

1. Imago van de stad: branding van Maastricht als internationale universiteitsstad
Door diverse organisaties en partijen wordt aan het imago van de stad en de regio gewerkt. Toch is Maastricht nog weinig bekend als een internationale universiteitsstad
2. B(l)oeiend studentenleven
Een van de belangrijkste knelpunten die geconstateerd werd bij de start van het actieprogramma Student en Stad was enerzijds het inzicht en aanbod in activiteiten voor studenten en anderzijds de mogelijkheid deze zelf te organiseren.
3. Openbaar vervoer en bereikbaarheid
Gezien het belang van de bereikbaarheid als argument van studenten om wel of niet voor Maastricht te kiezen, worden de afspraken hierover regelmatig geactualiseerd.
4. Communicatie en Informatie
De behoefte aan duidelijke up to date informatie over studeren in Maastricht in al haar aspecten, was een van de thema's die met de start van het actieprogramma student en stad de meeste prioriteit heeft gekregen.
5. Integratie en leefbaarheid
Sinds 2013 zijn er veel activiteiten georganiseerd samen met studenten in de richting van de buurten, tussen studenten, UM en in samenwerking met de politie en vooral bij de start van de studie. Dit zijn activiteiten die voortduren en ook steeds zullen moeten worden herhaald.

Deze top 5 is overkoepelend t.o.v. de eerder benoemde thema's, maar maakt zeker in de gekozen actiepunten nog duidelijker waar de prioriteiten voor 2015 en verder liggen.

Ten aanzien van deze top 5 wordt voorgesteld om nu:

- Meer af te bakenen en meer te focussen op basis van deze 5 topprioriteiten:
- Meer slagkracht en flexibiliteit te ontwikkelen en het aanjagen van initiatieven van onderop die passen in de prioriteiten van het actieprogramma student en stad. Er is nu vaak te weinig ruimte om goede initiatieven van onderop te ondersteunen of snel te kunnen anticiperen op gevraagde actie. Vandaar dat wordt voorgesteld voor 2016 en 2017 een stimuleringsfonds voor student en stad te reserveren om sneller en flexibeler gezamenlijke initiatieven te ontwikkelen, gericht op de prioriteiten (zie budgettaire kader post 7).

- Binnen een half jaar te komen tot een realisatieovereenkomst t.b.v. de ontwikkeling van een international Students Club in de Timmerfabriek met de UM (zie investeringsoverzicht post14).

Innovatie cultuur

Vanuit het coalitieakkoord is een proces opgestart om te komen tot innovatie binnen het cultuurbeleid. Doel is voor eind 2015 een gedragen agenda te hebben, die via bestedingsvoorstellen een duurzame invulling geeft aan de innovatiegelden cultuur. De eerste verkenningen hebben geleid tot de startnotitie 'Cultuur, een rol van betekenis', welke begin april is gepresenteerd. Deze startnotitie formuleert urgente thema's /vraagstellingen die bepalend zullen zijn voor de inrichting van onze culturele infrastructuur en ambities die ons cultuurbeleid zullen kleuren.

Deze thema's /vraagstellingen hebben betrekking op:

- modernisering van de cultuurparticipatie
Centrale vraag is: hoe stel je nieuwe groepen zelf in het bezit van 'culturele productiemiddelen', zodat zij hun eigen verhaal kunnen neerzetten?
- jongeren en studenten
Streven is om de culturele positie van deze twee (overlappende) groepen op een hoger plan brengen.
- ontwikkeling van het professionele talent
Samen met de provincie steunen we 'Via Zuid' als landelijk gewaardeerde voorbeeld van moderne talentontwikkeling (intensieve samenwerking tussen verwante instellingen).
- Maastricht als cultureel brandpunt
Streven is om binnen de provincie, Nederland en binnen de Euregio de uitstraling als cultureel brandpunt behouden en versterken.
- de kracht van culturele ketens
Een belangrijk thema is het behoud van de rijksgefinancierde culturele instellingen voor de stad en daarmee ook voor de regio. Het streven is meer samenhang tussen de culturele instellingen te bewerkstelligen.
- het wegen van maatschappelijk effect
Streven is het 'resultaat' van de culturele activiteiten veel meer te gaan baseren op de maatschappelijke impact die men weet te realiseren.
- ondernemerschap en kansen in de creatieve economie
Inzet rond het stimuleren van cultureel ondernemerschap is noodzakelijk. De culturele sector zal in de toekomst meer en meer op eigen benen moeten staan.
- erfgoed op een brede leest
De materiële en immateriële 'erfgoedvoorraad' vertegenwoordigt een potentie, die nog niet in een optimale samenhang wordt ontsloten en gepresenteerd.

Hoewel in samenspraak met diverse partijen opgesteld, betreft het nadrukkelijk een startnotitie. Ingedachtig het coalitieakkoord is dit het startsignaal voor verdiepende dialoog en positionering op verschillende niveaus; politiek-bestuurlijk zowel lokaal-provinciaal-landelijk, met het culturele veld en de stad in zijn volle breedte. De notitie dient daarbij twee doelen:

1. landelijk een duidelijke positie innemen richting de nieuwe cultuurplanperiode 2017-2020 met de ambitie om onze G9 positie te behouden.
2. op basis van dialoog scherp krijgen waar ontwikkelopgaven liggen om de noodzakelijke innovatie vlot te trekken. Deze ontwikkelopgaven zullen onze innovatieagenda vormen incl. bestedingsvoorstellen voor de reeds gereserveerde € 1 mln. euro innovatiegelden.

Om hiertoe te komen nemen wij de tijd tot eind 2015 zodat we samen met alle relevante 'stakeholders' vanaf 2016 met een gedragen agenda onze positie in de regio, Nederland en de Euregio kunnen blijven innemen.

Continuering LED

In 2011 is de koers voor Limburg ontwikkeld in nauwe samenwerking met de Provincie Limburg, gemeenten, bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen en intermediaire organisaties. De keuze is gemaakt voor een economische topregio als onderdeel van de Brainport 2020-regio. Daarvoor

hebben de centrumgemeenten Sittard-Geleen, Heerlen en Maastricht samen met genoemde partijen het initiatief genomen voor de oprichting van de stichting Limburg Economic Development (LED). Inmiddels nemen 15 van de 18 Zuid-Limburgse gemeenten deel aan LED. Uit de tussenevaluatie (midtermreview) zoals uitgevoerd door Public Result blijkt dat de inzet van LED aantoonbaar resultaat heeft gehad en onverminderd nodig blijft voor de periode 2016-2020. Via raadsinformatiebrieven en/of bijeenkomsten zijn alle betrokken gemeenteraden hierover geïnformeerd. Duidelijk is dat de LED aanpak werkt, ter illustratie:

- LED ondersteunt 50 projecten met een investering van € 2,2 mln. waardoor derden nog eens €12,5 mln. investeren. Een van de verwachte werkgelegenheidseffecten is 1200 arbeidsplaatsen, maar ook extra R&D investeringen. 40% van de projecten betrof onderwijs en arbeidsmarkt; 40% MKB; 10% campusgerelateerde projecten en 10% imago en expatdesk.
- Gemeenten werken samen en erkennen dat de economie niet ophoudt bij de gemeentegrenzen;
- Overheid, Onderwijs en Ondernemers (triple helix) werken samen, ook over de grens: men weet elkaar te vinden, agenda's af te stemmen, gezamenlijke projecten op te pakken en samen te werken. Een voorbeeld daarvan is de herstart van VDL Nedcar.
- Het boeken van economische resultaten hangt nauw samen met het imago van de regio: de succesvolle aanpak van regiobranding is een onderdeel van LED geworden.

Dit in ogenschouw nemend en gezien de Maastrichtse ambities stellen wij voor om de gemeentelijke bijdrage aan LED te continueren.

Aanvalsplan jeugd- en ouderenwerkloosheid

In het coalitieakkoord 'Wij Maastricht' is afgesproken dat er een aanvalsplan jeugd- en ouderenwerkloosheid met focus op een leven lang leren wordt opgesteld. De aanpak van beide problematieken is niet nieuw. Zo wordt de bestrijding van de werkloosheid onder ouderen sinds eind 2013 vorm gegeven via het Servicepunt 45+@work. De bestrijding van de jeugdwerkloosheid wordt voor wat betreft de structurele component daarin vormgegeven via het Servicepunt jongeren@work met de inzet van het Expertteam jongeren@work, maar ook via het casemanagement bij Sociale Zaken. De conjuncturele component in de jeugdwerkloosheid is opgepakt via het landelijke Actieplan Jeugdwerkloosheid waaraan ook Maastricht prominent deelneemt. Tot slot wordt er vanuit het onderwijs via een preventieve aanpak voor gezorgd dat jongeren voldoende gekwalificeerd op de arbeidsmarkt terecht komen.

Om te komen tot een structurele aanpak van de ouderenwerkloosheid is een aanvalsplan (bijlage 1) uitgewerkt met 6 actielijnen:

1. Continueren brede inzet voor 45+-ers
2. Continueren specifieke aanpak Servicepunt 45+@work
3. Aanpak Servicepunt 45+@work verankeren in het reguliere proces van Sociale Zaken
4. Inzet op een leven lang leren via het aanbieden van specifieke scholing gericht op de speerpuntsectoren
5. Programma's arbeidsfit en participatiefit ontwikkelen
6. Bemiddeling door Podium24 van 45+-ers in m.n. de speerpuntsectoren

De actielijnen worden in de tweede helft van 2015 verder uitgewerkt in een actieplan ouderenwerkloosheid.

Ook voor de aanpak van jeugdwerkloosheid is een aanvalsplan opgesteld (zie bijlage 2) met als uitgangspunten:

1. Jongeren leren en werken naar vermogen.
2. Inzet op kwetsbare jongeren.

Vanuit deze uitgangspunten wordt voorgesteld de huidige aanpak van jongeren te continueren waarbij een verdere doorontwikkeling wordt voorgesteld middels de volgende actielijnen:

- Innovatie dienstverlening jongeren door bevorderen van vroegtijdige signalering en integraal afgestemde interventie.

- Bevorderen sluitende aanpak vanuit onderwijs naar arbeid met specifiek aandacht voor leren in een praktijkomgeving .
- Versterking samenwerking triple helix door regionaal en lokaal de netwerkstructuur te verbeteren.

Ook deze actielijnen worden in de tweede helft van 2015 concreet uitgewerkt in een actieplan jeugdwerkloosheid

Toekomstige uitvoering Participatiewet

In het kader van de toekomstige uitvoering van de Participatiewet in Maastricht-Heuvelland heeft onderzoek plaatsgevonden naar de organisatorische positionering van de re-integratieactiviteiten van BV Annex, Stichting Phoenix en ProLabor BV, alsmede Podium24 en de verschillende Sociale Diensten. Daarnaast hebben de portefeuillehouders van de gemeenten Meerssen, Eijsden-Margraten en Maastricht de nadrukkelijke wens geuit om op korte termijn te komen tot een voorstel van aanpassing van de governance van MTB regio Maastricht NV (hierna MTB). Een aanpassing vanuit het doel om zoveel mogelijk mensen aan het werk te krijgen tegen zo laag mogelijke kosten. Momenteel loopt een verdiepingsonderzoek om te komen tot een werkbaar en gedragen (organisatie)model. Aan de hand van vier scenario's t.a.v. MTB en de herpositionering van re-integratieactiviteiten van de diverse organisaties zijn in de periode van februari tot april 2015 de inhoudelijke en financiële consequenties in beeld gebracht. Medio 2015 worden de resultaten hiervan gepresenteerd aan de raden. Begin juli 2015 zal besluitvorming over het te kiezen scenario in de afzonderlijke colleges van de gemeenten in Maastricht-Heuvelland plaatsvinden. Na het zomerreces zullen de raden geïnformeerd worden over de implementatie welke gedurende het 4^e kwartaal plaatsvindt.

Ten aanzien van regionalisering heeft in 2014 een onderzoek naar een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvelland plaatsgevonden. Op basis hiervan is een bedrijfsplan opgesteld dat in juni ter besluitvorming voorligt bij de verschillende gemeenteraden en in afstemming met de ondernemingsraden. Dit i.v.m. de oprichting van een lichte gemeenschappelijke regeling. Inhoudelijk brengt de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvelland de verwachte kwaliteitsverbetering, de vermindering van kwetsbaarheid en efficiëncywinst. Door te kiezen voor een lichte gemeenschappelijke regeling is de democratische legitimatie geborgd. Als hiermee is ingestemd kan een gezamenlijke dienst opgericht worden. Het streven is dan dat de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie op 1 januari 2016 operationeel is.

Garantiebanen

De werkgevers en de overheid hebben afspraken gemaakt om zich garant te stellen om voor 2026 125.000 banen te creëren voor mensen met een arbeidsbeperking. Dit zijn de zogenaamde garantiebanen. Hiervan komen 25.000 voor rekening van de overheid. Binnen onze arbeidsmarktregio zijn deze quota voor de korte termijn inmiddels op hoofdlijnen verdeeld. Gebleken is dat de afgelopen periode de keuringseisen van het UWV om in aanmerking te komen voor zo'n baan te streng zijn. Hoewel de procedures rond het doelgroepenregister inmiddels wel enigszins versoepeld worden, werkt dit belemmerend om deze garantiebanen daadwerkelijk te creëren. De gemeente Maastricht wil zelf het goede voorbeeld geven bij het creëren van garantiebanen. Maastricht heeft al relatief veel mensen in dienst met een arbeidsbeperking of huurt deze in met name via de MTB. Uitgaande van een soepel regime voor de keuring door de UWV, hebben wij de verwachting dat wij daarbovenop binnen de organisatie tenminste 5 garantiebanen kunnen scheppen tot aan 2017. We onderzoeken of er in de periode daarna nog meer mogelijkheden zijn. Naar verwachting kan dit aantal nog verder stijgen tot ca. 10. We voldoen daarmee aan de quota-afspraken. Onduidelijk is op dit moment nog of de garantiebanen die gecreëerd worden bij samenwerkingspartners waarvan wij diensten afnemen, ook mogen meetellen bij het realiseren van ons quotum. In dat geval zal het aantal garantiebanen dus verder stijgen. Het betreft hier banen die we realiseren zonder verdringing van regulier werk en zonder dat dit leidt tot een extra middelenbeslag voor de gemeente.

2.3 Maastricht betrokken, veilig en duurzaam

Maastricht wil een duurzame, veilige stad zijn. De enige manier om dit te bereiken is door samen de schouders eronder te zetten.

Ten aanzien van de ambities uit het coalitieakkoord op het gebied betrokkenheid, veiligheid en duurzaamheid willen wij in deze kaderbrief drie onderwerpen eruit lichten, te weten: de actualisatie van het veiligheidsbeleid, het lokaal energieakkoord en de bestuursopdrachten burgerparticipatie en buurt- en wijkstructuren.

Actualisatie veiligheidsbeleid

De uitgangspunten in het Coalitieakkoord hebben ook op veiligheidsgebied hun doorvertaling gekregen. Op basis van een breed gedragen veiligheidsanalyse, is in nauwe samenspraak met de Raad het Meerjarenprogramma Veiligheid Maastricht 2015-2018 (MJP Veiligheid) opgesteld met op stedelijk niveau de veiligheidsdoelstelling voor de komende vier jaren. Bij de opstelling van het MJP Veiligheid is zo veel mogelijk rekening gehouden met belangrijke flankerende ontwikkelingen, zoals de transities die zich momenteel binnen het sociale domein voltrekken en het doorvertalen van de bestuursopdrachten 'burgerparticipatie' en 'buurt- en wijkgericht werken' op het gebied van veiligheid.

De centrale missie van het MJP Veiligheid is gericht op een veiliger Maastricht in 2018. Een stad waar criminaliteit, misdaad en overlast zo weinig mogelijk voorkomen en waar inwoners, ondernemers en bezoekers vanuit een zo veilig mogelijk gevoel kunnen wonen, werken en verblijven. De gemeente wil en kan dat niet alleen doen, maar zal inwoners, ondernemers en professionele en maatschappelijke partners hier, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid, nadrukkelijk bij betrekken. De centrale doelstelling die hieruit voortvloeit, is om zowel de objectieve als de subjectieve veiligheid te verbeteren. Om dit te realiseren wordt een andere strategie en benadering ingezet.

Inhoudelijk wordt vanuit het MJP Veiligheid de komende jaren ingezet op een vijftal inhoudelijke prioriteiten. Op deze thema's is verdere terreinwinst mogelijk en nodig. De aanpak hiervan wordt geïntensiveerd. Het betreft in willekeurige volgorde:

- a) **Veiligheid in de alledaagse woon- en leefomgeving:** Het gaat hierbij met name om de aanpak van zwaardere vormen van (woon)overlast, bedreiging, intimidatie en Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA, zoals huiselijk geweld en kinder- en ouderenmishandeling).
- b) **Drugsoverlast:** Drugsoverlast in zowel het centrumgebied als in het woongebied buiten het centrum. Op dit thema is al veel bereikt maar het blijft noodzakelijk om de aanpak te continueren en op onderdelen verder te verbeteren en verbreden. Bijzonder aandachtspunt hierbij zijn de drugsrunners en straatdealers.
- c) **Vermogenscriminaliteit/High Impact Crimes:** Hierbij wordt ingezet op een planmatiger inzet op verschillende vormen van vermogens- en geweldscriminaliteit: woninginbraak, voertuigcriminaliteit, overval, zakkenrollerij en straatroof. De buurten en inwoners worden nadrukkelijk bij deze aanpak betrokken.
- d) **Een veilige jeugd:** Onze jeugd dient een veilig klimaat geboden te worden. In dit kader is preventie van groot belang, onder andere het voorkomen van overmatig alcohol- en drugsgebruik en het zorgen voor veiligheid in en rond scholen.
- e) **Ondermijning:** Het betreft de aanpak van verschillende vormen van georganiseerde criminaliteit zoals drugscriminaliteit, vastgoedfraude, mensenhandel en witwassen.

Uitwerking van deze doelstellingen en prioriteiten vindt plaats in uitvoeringsplannen, waarin de concrete in een jaar uit te voeren acties, zijn vastgelegd, met als eerste uitvoeringsplan, het Uitvoeringsplan Veiligheid Maastricht 2015/2016. Onderdeel van de uitvoer zijn het project Frontiere en de aanpak van radicalisering. Met de opname hiervan in het budgettair kader, wordt ook de financiële dekking van deze onderdelen geborgd.

Lokaal energieakkoord

In het coalitieakkoord 'Wij Maastricht' is de ambitie uitgesproken om samen met maatschappelijke partners de Maastrichtse inspanningen op het gebied van duurzaamheid te vergroten. Uitwerking

heeft plaatsgevonden in de vorm van het Lokaal EnergieAkkoord (LEA). In 2014 is hiertoe het plan van aanpak LEA, in nauwe samenspraak met Platform Cool opgesteld en vastgesteld. Op basis hiervan is gekomen tot het nu voorliggende uitvoeringsplan (zie bijlage 3).

Met het Uitvoeringsplan LEA 2015-2018 willen we de innovatie samen verder vorm geven en een groot aantal partners nog méér verbinden aan de opgave waar we voor staan: klimaatneutraal in 2030. Ambitieuw, toekomstgericht, en gezamenlijk. De belangrijkste opgave, naast het daadwerkelijk realiseren van versnelling van de opwekking van duurzame energie en de besparing van fossiele energie, is verbinden en wederzijds inspireren.

In de begroting 2015 is € 800.000 beschikbaar gesteld vanaf 2016. Dit budget is bedoeld als 'aanjaaggeld'. Deze middelen worden gebruikt om cofinanciering van andere maatschappelijke en publieke partners te genereren. Het uitvoeringsplan LEA richt zich op vijf actielijnen en coalitievorming binnen deze actielijnen:

- Wonen
- Industrie
- Mobiliteit
- Gebiedsontwikkeling
- Gemeentelijke organisatie

De actielijnen zijn gebaseerd op onderzoek van de Universiteit van Maastricht naar de grootste verbruikers in de stad. Immers bij de grootste verbruikers is naar verwachting het meeste resultaat te boeken. De gemeente zelf heeft uiteraard een voorbeeldfunctie. Voor de verschillende actielijnen wordt gestart met een aantal grotere en kleinere transitieprojecten die gefinancierd worden vanuit het uitvoeringsprogramma LEA. Daarnaast zal binnen de investeringsgelden voor de actielijnen Wonen, Industrie, Gebiedsontwikkeling een stimuleringsbudget opgenomen worden voor nog te ontwikkelen projecten tijdens deze coalitieperiode. Beide samen vormen het investeringsplan LEA. Daarnaast willen we als gemeente deelnemen aan een aantal (landelijke)programma's die niet tot een akkoord leiden en in eerste instantie geen aanspraak zullen maken op LEA maar wel belangrijk zijn in de transitie opgave. In de bijlage staat dit nader toegelicht. Samen met deze Kaderbrief ligt het uitvoeringsplan Lokaal Energie Akkoord Maastricht voor ter votering (zie bijlage 3).

Bestuursopdrachten burgerparticipatie en herinrichting wijk- en buurtgericht werken

De ambitie van het college om buurten, wijken en inwoners intensief te betrekken bij het gemeentelijk beleid (bestuursopdracht burgerparticipatie) is in de vorm van vijf leertrajecten nader uitgewerkt in een gezamenlijk leerprogramma voor ambtenaren, collegeleden en raadsleden. Daarnaast zijn de adviesraden gevraagd om te komen met een gezamenlijk voorstel voor een nieuwe adviesstructuur.

Ten behoeve van de ambitie van het college om het buurt- en wijkgericht werken zodanig effectief en efficiënt in te richten dat deze aansluiten op het huidige tijdsgewricht van burgerparticipatie, de veranderingen in de samenleving en de nieuwe bestuursstijl zijn er diverse stappen gezet:

- een nieuw subsidiesysteem voor vrijwilligersorganisaties op het terrein van welzijn en zorg en de buurtkaders is vastgesteld;
- de wijkaanpak 'oude stijl' is beëindigd en vervangen door de op nieuwe leest geschoeide afspraken met de corporaties;
- De proeftuin Caberg-Malpertuis, Oud-Caberg, Malberg en Brusselspoort West heeft geresulteerd in een ontwikkelde werkwijze die in diverse wijken wordt ingezet/voortgezet.
- Door de vijf leertrajecten burgerparticipatie is een start gemaakt met het centraal laten landen van buurtgericht werken in het gehele gemeentelijke doen en laten. De komende tijd wordt onderzocht hoe dit verder verbreed kan worden en wat dit betekent voor de gemeentelijke organisatie.

In 2015-2016 zal conform de afspraak met de gemeenteraad het nieuwe subsidiebeleid voor vrijwilligersorganisaties verder worden doorontwikkeld. Hier heeft de veranderende rol van de buurtkaders een prominente plek. In de 1^e helft van 2016 zal de nieuwe verordening ter vaststelling worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Aangaande de afspraken met de corporaties wordt aan 5 thema's gewerkt op basis van de lokale Woonagenda "Stedelijk wonen op menselijke maat", de wijkontwikkelingsplannen en het provinciale omgevingsbeleid en de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg. Voor deze bestuursopdrachten zijn met name de twee pilots zelfsturing relevant, welke in kader van het thema 'Doe-Democratie en Eigen Kracht' worden ontwikkeld.

2.4 Maastricht houdt koers en oogst

Aan het begin van deze coalitieperiode is het reeds benoemd: succesvol afronden van hetgeen allemaal in gang gezet is, is voor dit college een prioriteit. Want juist in deze moeilijke tijden is afmaken een kunst.

Twee thema's die we eruit willen lichten zijn stadsontwikkeling (nieuwe stijl) en dienstverlening.

Stadsontwikkeling nieuwe stijl

Stadsontwikkeling staat op dit moment en in 2016 volop in het teken van uitvoeren van genomen beslissingen. Dit vanuit het besef dat de wereld er anders uitziet en er sprake is van een nieuwe werkelijkheid. De gebiedsontwikkelingen van de A2, Belvedere en de Maastricht Health Campus hebben hierin de duidelijke prioriteit. Ook de transformatie van de Tapijnkazerne gaat in 2016 een volgende fase in waarbij helderheid komt over de inrichting van het stadspark en de invulling van bestaande gebouwen en de locatie van nieuwbouw. De zoektocht in de nieuwe werkelijkheid krijgt vorm door het ondersteunen van vernieuwende initiatieven in de stad door het Maastricht-LAB en het realiseren van concrete projecten door de tijdelijkheidsmanagers op de A2 en in het Belvedere-gebied.

Aanvullend liggen er drie grote opgaven in 2016:

- **De nieuwe afspraken met de woningbouwcorporaties:** Zowel de corporaties als de gemeente hebben door wetswijzigingen en de financiële gevolgen daarvan de bakens moeten verzetten op het gebied van sociale woningbouw en investeringen in de wijkenaanpak. In 2015 is een proces gestart om tot nieuwe afspraken tussen gemeente en corporaties te komen. Topprioriteit daarbij is het zorgen voor beschikbaarheid en bereikbaarheid van voldoende betaalbare woningen. Een bijzondere positie daarin is er voor de combinatie van wonen en zorg, dit mede als gevolg van de drie decentralisaties. In 2016 moeten de corporaties wettelijk voor het eerst een aanbod doen op welke wijze zij een bijdrage leveren aan het gemeentelijke woonbeleid. Samen optrekken blijft daarbij van cruciaal belang.
- **Het invulling geven aan Agenda Stad:** De rijksoverheid komt met een toekomstagenda van de Nederlandse steden. Maastricht levert hierin een actieve bijdrage waarbij we samen optrekken met Heerlen en Sittard-Geleen om een concreet bod te doen rondom de kansen maar ook belemmeringen van grensoverschrijdende agglomeratievorming. In 2016 is Nederland voorzitter van de Europese Unie. Maastricht wil grensoverschrijdende agglomeratievorming daar op de agenda krijgen.
- **De implicaties van de herijking stedelijke programmering:** In 2015 is een proces gestart om de zogeheten stedelijke programmering (met name de woningbouw-plannen) opnieuw tegen het licht te houden. Dit in het kader van de actuele en toekomstige demografische situatie en het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL). De uitkomsten van dit proces moeten in 2016 vertaald worden in concrete woningbouwplannen. Het samen optrekken met de andere gemeenten in Zuid-Limburg is daarbij van cruciaal belang, waarbij de specifieke positie van de Maastricht voldoende tot uitdrukking moet komen.

Bestuursopdracht ter verbetering dienstverlening

Een passage in het coalitieakkoord is "In 2018 is de dienstverlening zo veel mogelijk gedigitaliseerd en op hoofdonderdelen en belangrijke thema's Engelstalig. De loketfunctie blijft. Het uitgangspunt is een verbetering van de dienstverlening en klantgerichtheid van onze 1.400 gemeenteambtenaren (1.200 fte). Hiertoe wordt een bestuursopdracht Dienstverlening geformuleerd."

De inhoud van de bestuursopdracht is in 2014 nader uitgewerkt en zet in op de thema's:

- Online Dienstverlening
- Kanaalsturing
- Engelstalig
- Servicenormen
- Callcenter en telefonische bereikbaarheid medewerkers
- Leanmanagement
- Klantgericht werken
- Duidelijke taal
- Dienstverleningsmonitoring
- Beelden bijstellen

Op al deze thema's zijn en worden stappen gezet. In de gemeenterekening 2014 is de uitvoeringsagenda geschetst en is verantwoording afgelegd over de reeds gerealiseerde resultaten. Wat dit voor 2016 concreet betekent voor 2016 wordt in de Programmabegroting 2016 nader uitgewerkt.

2.5 Maastricht financieel solide

Het coalitieakkoord 'Wij Maastricht' kenmerkte zich al door een grote mate van financieel realisme en financiële concreetheid. Bij kaderbrief 2014 en begroting 2015 heeft nog nadere concretisering plaatsgevonden. Ten aanzien van de innovatie van subsidies ontbrak de concretisering echter. De aangekondigde invulling heeft inmiddels plaatsgevonden en wordt per 2016 geëffectueerd. De budgettaire doorkijk is ook geactualiseerd en deze treft u in hoofdstuk 3.

Innovatie subsidies

Conform besluitvorming bij begroting 2015 heeft uitwerking van de subsidietaakstelling plaatsgevonden. Het college heeft besloten tot een drieluik aan bezuinigingen, te weten:

1. Eenmalig niet indexerend ad € 50.000
Een 'technische' maatregel
2. Bezuiniging op Vrouwengezondheidscentrum (VGC) ad € 100.000
Het strategisch plan van deze organisatie is op de hoofdpunten niet in lijn met ons gemeentelijk beleid. De subsidie wordt per 1 augustus 2015 beëindigd.
3. Verwachte besparing op GR's ad € 350.000 t.g.v. andere bijdrageregeling.
Bij enkele van de GR's is de situatie ontstaan dat er jaarlijkse overschotten ontstaan (o.a. Veiligheidsregio (VR), KBL). Met name bij de brandweer is er aanleiding om de begroting eens nader te bekijken. Niet alleen vanwege de bezuinigingen die door de VR's worden doorgevoerd en politiek-bestuurlijke aandacht krijgen, maar ook de inkomstenkant verdient aandacht. De inkomstenkant betreft de bijdragen van de gemeenten, die gebaseerd is de algemene uitkering (AU) en de brede doeluitkering rampen (BDUR). Beide worden gewijzigd met ingang van 2016.

Vanuit meerdere gemeenten is dat aanleiding om een ambtelijke financiële werkgroep samen te stellen. In zijn algemeenheid kan deze ambtelijke werkgroep de financiële (audit) commissie van de VR adviseren. Meer specifiek wordt op korte termijn (september 2015) verwacht dat deze werkgroep de volgende hoofdvraag beantwoordt. "Vergelijk de (financiële) uitgangspunten van de VRZL met andere (vergelijkbare) VR's. Betrek daar ook de governance (sturing) bij". Afgeleid van deze hoofdvragen zijn de volgende, meer specifieke vragen waarover de werkgroep kan adviseren:

1. *Breng de (beïnvloedbare) kosten in beeld*
2. *Breng de inkomsten in beeld*

3. *Benchmark de begroting (vergelijk uitgangspunten, risico etc.)*
4. *Bekijk specifiek de doorgevoerde bezuinigingen van andere (vergelijkbare) VR's*
5. *Zijn de herverdeling van de algemene uitkering en de BDUR gelden aanleiding om te komen tot een andere bijdrageregeling vanuit de deelnemende gemeenten? Er wordt geen concrete taakstelling opgelegd, maar er is een verwachting dat deze doorlichting voor Maastricht gunstig kan zijn.*

3. Financieel beeld

Naast de inhoudelijk en procesmatige concretisering van het coalitieakkoord, is ook financieel op onderdelen een concretisering en soms ook een actualisatie mogelijk. In deze paragraaf concretiseren we het financieel beeld aan de hand van:

- Budgettair kader, inclusief autonome ontwikkelingen meicirculaire
- Investeringsoverzicht
- Uitvoeringsbeeld 2015
- Risico's 2016 e.v.

3.1 Budgettair kader 2016-2019

Aan het begin van deze coalitieperiode is het reeds benoemd: succesvol afronden van hetgeen allemaal in gang gezet is, is voor dit college een prioriteit. Want juist in deze moeilijke tijden is afmaken een kunst. De accenten die dit college zet, zijn reeds beschreven en grotendeels ook al bij aanvang van de coalitieperiode financieel vertaald.

Aan de dekkingskant zien we veel onzekerheid. Juist vanwege deze onzekerheden wordt op dit moment niet structureel bezuinigd. We gaan immers niet bezuinigen als dat niet noodzakelijk is, maar we stoppen ook 'de kop niet in het zand'. Als het nodig zou blijken gaat het college samen met de raad de uitdaging aan om structurele dekking te vinden.

KADERBRIEF 2015 (bedragen * € 1.000)		2016	2017	2018	2019
Saldo begroting 2015		-29	38	38	38
Autonome ontwikkelingen en reeds besloten					
1	Algemene uitkering (sept. Circ. verwerkt)	-340	300	800	800
2	Meicirculaire/ herijking tweede fase AU	(0/-1.500)	(0/-1.500)	(0/-1.500)	(0/-1.500)
3	Niet in te vullen takenvermindering bestemmingsplannen	-100	-100	-100	-100
	> Dekking door alternatieve invulling	100	100	100	100
4	Veilige kamers en woningsplitsing (1e evaluatie)	-400	-300		
Wegvallende dekking bestaand beleid					
5	Rijksvergoedingen Mulderbonnen	-430	-300	-200	-200
6	Voortzetting Frontière	-250			
Nieuw beleid en projecten					
7	Student en Stad	-150	-150		
8	Aanpak radicalisering	-110	-110	-110	-110
	> extra Rijksuitkering	110	110	110	110
9	Exploitatielasten ondergronds fietsenstalling			-200	-200
10	Impuls (zakelijk) bezoek	-310	-380		
11	Evaluatie exploitatie zwembad	-pm	-pm	-pm	-pm
12	Ordering financiën raad en griffie	-240	-240	-240	-240
Te dekken		-2.120/-3.620	-1.070/-2.570	160/-1.340	160/-1.340
Dekkingsmogelijkheden					
13	Structurele dekking (bezuinigen)	(0/+1.340)	(0/+1.340)	(0/+1.340)	(0/+1.340)
14	Incidentele dekking (R&V, ntb, restant verk.panden, I-deel, essent)	2.300	1.250		
Totaal dekking		+2.300/+3.640	+1.250/+2.590	0/+1.340	0/+1.340
Saldo Kaderbrief 2015		+20/+180	+20/+180	0/+160	0/+160

Toelichting

Ad 1. Algemene uitkering (sept. Circ.)

Bij de begroting 2015 is wel kennis genomen van de september circulaire maar is deze niet verwerkt. Middels deze raming wordt deze circulaire ook daadwerkelijk verwerkt in onze begroting.

Ad 2. Meicirculaire 2015

De meicirculaire verschijnt waarschijnlijk op de dag dat wij de Kaderbrief aan uw raad verzenden. Op basis van de voorhanden zijnde informatie vanuit het Rijk, VNG, G32 en 100.000+ gemeenten, zal er voor Maastricht een nadeel ontstaan. Dit verwachte nadeel wordt veroorzaakt door de tweede herverdeling van de Algemene Uitkering (AU) uit het Gemeentefonds. Dit vanuit ons uitgangspunt dat de 3 D's budgettair neutraal worden uitgevoerd. Hiertegenover staan enkele andere ontwikkelingen die naar verwachting een positieve invloed hebben op de berekening van de AU.

Omdat zowel het negatieve herverdeeffect als de mogelijk mitigerende effecten nog niet zeker zijn, achten wij het financieel solide om met een bandbreedte te werken met betrekking tot de raming van de AU. Zodra wij meer duidelijkheid en zekerheid hebben over de gevolgen van de Meicirculaire, doch uiterlijk bij begroting 2016 zullen wij deze post preciseren.

Ad 3. Niet in te vullen takenvermindering bestemmingsplannen

In het kader van de Takenreducties 2012-2018 (begroting 2012) is besloten om vanaf 2015 € 100.000 extra inkomsten te genereren uit de leges omgevingsvergunning door de implementatie van Maastricht Planologisch Erfgoedregime (MPE). Door het MPE krijgen zo'n 2.000 panden de status van gemeentelijk monument en geldt er een omgevingsvergunningplicht voor bouwkundige veranderingen aan deze panden. Al langer blijkt dat de veronderstelling van deze inkomstenverhoging niet uitkomt. Belangrijkste reden is dat door deregulering steeds meer (ver)bouwactiviteiten vergunningvrij worden, zodat daar geen leges voor te innen zijn. Die tendens zet zich voort in het kader van het nieuwe Besluit OmgevingsRecht, dat in 2014 in werking is getreden alsmede in de nieuwe Omgevingswet in wording. Kortom: vanwege exogene omstandigheden is deze taakstelling niet realiseerbaar. Vandaar dat een alternatieve invulling gezocht is binnen hetzelfde programma. Dit heeft concreet geleid tot twee alternatieven die samen eenzelfde besparing mogelijk maken.

Planschade advies SAOZ

De in de Structuurvisie vastgelegde stadsontwikkelingsopgave van Maastricht, waarbij meer wordt gekoerst op herbestemming van bestaande gebouwen in plaats van nieuwe gebiedsontwikkelingen (met uitzondering van de brandpunten), heeft tot gevolg dat er naar verwachting beperkter planschaderisicoanalyses aan SAOZ gevraagd hoeven worden. Indien er particuliere gebiedsontwikkelingen worden gefaciliteerd, dan wordt getracht de kosten van dergelijke planschaderisicoanalyses te verhalen. Hierdoor lijkt een besparing van € 25.000 op het beschikbare budget mogelijk. Dit sluit aan bij de tendens van dalende concrete planschadeclaims in de laatste jaren. Inschatting is dat het aantal planschadeclaims de komende jaren stabiel blijft, maar een harde garantie kan daarvoor niet worden gegeven omdat sprake is van een "open-eind" financiering (wettelijke verplichting).

Bestemmingsplannen / visies ruimtelijke ordening

De afgelopen jaren is een forse inhaalslag gemaakt in de actualisering van onze bestemmingsplannen. Gevolg is dat deze wettelijk verplichte actualisering (waarbij de houdbaarheidsdatum van 10 jaar in acht moet worden genomen) in de komende jaren meer gedoseerd kan plaatsvinden. Zo houden we onze beheersbestemmingsplannen zonder pieken en dalen op orde. Daar komt bij dat de kosten van ontwikkelbestemmingsplannen voor particuliere bestemmingsplannen zoveel mogelijk worden doorbelast aan de initiatiefnemer/ontwikkelaar via anterieure overeenkomsten. Tenslotte is nog een besparing op dit budget mogelijk omdat, vooruitlopend op de implementatie van de Omgevingswet, in sommige gevallen versoepelde onderzoeksverplichtingen gelden, die tot gevolg hebben dat er geen uitgebreide onderzoeken met hoge kosten uitgevoerd behoeven te worden. Deze oorzaken maken dat een besparing van € 75.000 op het jaarlijkse budget realistisch lijkt.

Op basis van huidige inzichten lijkt het bezuinigen op beide begrotingsposten verantwoord. Bij planschadeadvies is sprake van een “open-eind”financiering. Mocht in enig jaar de resterende budgetten onvoldoende blijken dan worden de algemene middelen aangesproken te weten de posten “onvoorzien” en “risicobuffer”.

Ad 4 Veilige kamers

Ter uitvoering van de wens van de Raad (amendement 14 juni 2014) is in januari 2015 gestart met de inhaalslag controles bij kamerverhuurpanden. De inspecties richten zich op brandveiligheid en gebruik in relatie tot de ter plaatse geldende bestemmingsplannen. De werkvoorraad bestaat uit 500 panden. Bij alle tot nog toe gecontroleerde panden dienen aanpassingen te worden verricht en hercontroles te worden uitgevoerd. Ook worden strijdigheden met het bestemmingsplan geconstateerd. Om de inhaalslag succesvol te kunnen voortzetten en in 2017 te kunnen afronden is op basis van de constatering tot nu toe financiële borging in 2016 en 2017 noodzakelijk.

Ad 5. Wegvallen rijksvergoedingen Mulderbonnen

De stimuleringsregeling pv-vergoeding voor gemeenten vanuit het ministerie is per 31 december 2014 geëindigd. De gemeente krijgt geen vergoeding meer van €40 per opgelegde bestuurlijke strafbeschikking (bijv. wildplassen) en geen vergoeding meer van €25 voor Mulderbonnen (foutparkeren). Concreet betekent dit per 1 januari 2015 een gemis aan inkomsten van € 430.000 (hoofdzakelijk Mulderbonnen) op jaarbasis die wel meerjarig begroot waren.

Er is geen alternatief voor het compenseren van het wegvallen van de vergoeding voor Mulderbonnen (VNG is hierover wel in gesprek met de minister). Niet meer bekeuren is geen optie. Optreden tegen parkeerovertradingen is immers een kerntaak van handhaven en een voorwaarde voor de kwaliteit van de openbare ruimte. De medewerkers van team Handhaven, dus ook de BOA's die bevoegd zijn tot het uitschrijven van de Mulderbonnen, werken integraal. Zij letten tijdens hun werkzaamheden op alle overtredingen en treden waar nodig handhavend op. Door optimalisering en prioritering van inzet alsmede nieuwe ontwikkelingen als kentekensparkeren denken wij dat een afbouw van de extra benodigde middelen mogelijk is. Daarnaast worden de gesprekken tussen ministerie en VNG nauwlettend gevolgd.

Ad 6. Voortzetting Frontière

De aanpak van drugsoverlast / -criminaliteit is recentelijk als één van de topprioriteiten benoemd in het Meerjarenplan Veiligheid Maastricht 2015-2018 . Aanpak middels Frontière is één van de specifieke activiteiten in dit dossier om de drugsoverlast en –criminaliteit terug te dringen tot een maatschappelijk aanvaardbaar niveau. Uit de evaluatie Frontière 2015, zoals gedeeld in de Stadsronde van 31 maart j.l., blijkt dat deze werkwijze zijn vruchten afwerpt; continuering schept de mogelijkheid om d.m.v. burgerparticipatie (meldingen) en intensieve samenwerking met politie en andere partners verdieping op drugsoverlast en drugscriminaliteit te krijgen. Voor het eerst sinds jaren is er vooruitgang in dit dossier meetbaar. Er is dan ook gekozen voor continuering voor een jaar met een gedegen evaluatie.

Ad 7. Student en Stad

Vanuit de aangebrachte prioritering binnen student en stad willen we meer slagkracht en flexibiliteit ontwikkelen en initiatieven van onderop aanjagen die passen in die prioriteiten van het actieprogramma student en stad. Er is nu vaak te weinig ruimte om goede initiatieven van onderop te ondersteunen of snel te kunnen anticiperen op gevraagde actie. Vandaar dat wordt voorgesteld voor 2016 en 2017 een stimuleringsfonds (2 maal € 150.000) voor student en stad te reserveren om sneller en flexibeler gezamenlijke initiatieven te ontwikkelen, gericht op de prioriteiten (zie ook bladzijde 10).

Ad 8. Aanpak radicalisering

Zowel de landelijke als de Maastrichtse aanpak van radicalisering is geïntensiveerd. De dreiging van het jihadistisch terrorisme geldt op dit moment immers als de grootste terroristische dreiging voor West-Europa. Inmiddels heeft zich al een aantal casussen voorgedaan in onze gemeente.

De verantwoordelijkheid van de gemeente is het naar vermogen bijdragen aan voorkoming, signalering en tegengaan van radicalisering. Er is daartoe een recentelijk met alle partijen een plan van aanpak ontwikkeld dat primair is gericht op preventie en signalering. Hoofddoel is het voorkomen van radicalisme. Door het beter benutten van potentieel beschikbare informatie kunnen radicaliseringsprocessen vroegtijdig gesignaleerd worden en kan er gericht worden geïntervenieerd in dergelijke processen. De nadruk ligt op preventie en een integrale aanpak van de problematiek, waarbij vanuit een effectief netwerk een samenspel ontstaat tussen preventie, repressie en nazorg. Vanuit het zorgperspectief kan aandacht worden besteed aan de voedingsbodems voor discriminatie, polarisatie en radicalisering. Bij escalatie acteert de politie en het OM vanuit de repressieve kant.

Een concrete begroting voor dit plan van aanpak wordt nog uitgewerkt en is naar verwachting in het derde kwartaal van 2015 (bij begroting 2016) gereed. Alsdan verwachten wij ook duidelijkheid over de hoogte van een mogelijke Rijksbijdrage. De huidige inschatting is dat het om een bedrag van circa € 110.000 zal gaan, waarbij wij er vanuit gaan dat een Rijksbijdrage een vergelijkbare omvang heeft. Mocht de rijksbijdrage ontoereikend blijken dan is herprioritering binnen de veiligheidsbegroting aan de orde.

Ad 9. Exploitatielasten fietsenstalling Station

Zie separaat raadsvoorstel zoals geagendeerd op raadsvergadering 9 juni

Ad 10. Impuls (zakelijk) bezoek

Als er één gebeurtenis is waaraan Maastricht zijn internationale bekendheid ontleent, dan is het aan 'the Maastricht Treaty'. In 2017 is het 25 jaar geleden dat het verdrag van Maastricht werd ondertekend. De brandingwaarde van het verdrag voor de stad Maastricht, de provincie Limburg en de (eu-) regio is groot. Het 25 jarig jubileum biedt dan ook een uitgelezen kans om de stad Maastricht en de omliggende regio nationaal en internationaal opnieuw in de spotlight te zetten en van een economische impuls te voorzien.

Door het organiseren en faciliteren van een reeks congressen en internationale bijeenkomsten rondom het thema Europa – successen én lessen voor de toekomst- kan MT25 fungeren als een eenmalige marketingimpuls voor de stedelijke en regionale congres- en verblijfseconomie. Een van deze congressen waar nu reeds op ingezet kan worden is het jaarlijkse VNG-Jaarcongres, te houden op dinsdag 6 en woensdag 7 juni 2017(kosten circa € 190.000).

Bovenop een eenmalige marketingimpuls kan MT25 fungeren als een duurzame, langjarige, versterking van het imago van Maastricht als internationale stad in het hart van Europa. Niet het Europa van de instituties, maar het Europa van de mensen. Onze bewoners en die van de Euregio steken elke dag elkaars grenzen over en bewijzen dat Europa bestaat en voor hen uiterst relevant is. Het programma MT25 realiseert zodoende een duurzaam economisch effect.

Wij zijn dan ook met partners zoals de Provincie in gesprek om een brede basis te verkrijgen, zowel inhoudelijk als financieel. De gemeente Maastricht wil 500 duizend euro investeren in het project MT25 onder voorbehoud dat de provincie Limburg minimaal dezelfde investering doet. Vervolgens worden ook andere partners benaderd, als de EU zelf, het Rijk en ConnectLimburg. Als het definitieve budget is gezekerd, wordt het programma definitief ingevuld

Ad 11. Evaluatie exploitatie zwembad

Omtrent de evaluatie van het zwembad heeft de raad een startbesluit genomen om tot evaluatie te komen. Aan de hand van de uitkomsten van deze evaluatie zal een meerjaren exploitatiebegroting opgesteld worden.

Ad 12. Ordening financiën raad en griffie

Van de griffie is een voorstel ontvangen om de begroting van de raad aan te passen met circa € 0,24 mln. Op hoofdlijnen is dat het gevolg van de nieuwe werkwijze van de raad en het gedeeltelijk niet realiseren van de bezuinigingsopdracht. Zie ook separaat raadsvoorstel 2015-16841.

Ad 13. Structurele dekking

Structurele dekking is nodig wanneer de structurele uitgaven en inkomsten niet in balans zijn. Aan de uitgavenkant zien we dat door terughoudendheid met nieuw beleid en voortzetten/uitbouwen van de (financieel) reeds verankerde beleidskeuzes van deze coalitie, financieel solide begroot kan worden. Aan de inkomstenkant zien we onzekerheid omtrent de grootste inkomstenpost (de algemene uitkering) die weerspiegeld wordt in de onder punt 2 beschreven bandbreedte.

Deze bandbreedte aan de inkomstenkant moet opgevangen worden door structurele dekking, welke daarmee per definitie ook een bandbreedte kent. In het negatieve scenario betekent het zoeken van structurele dekking een gemeentebrede bezuinigingsronde. De hoogte kan echter variëren van € 0 tot € 1,3 mln. Deze bandbreedte is zodanig groot dat het college het niet opportuun acht om nu een bezuinigingsproces op te starten. In het meest gunstige scenario houden we immers zelfs geld 'over'. Zodra er meer duidelijkheid is, zullen we een concreet voorstel doen om tot invulling te komen.

Ad 14. Incidentele dekking

De incidentele dekking is normaliter het sluitstuk van het zoeken naar dekkingsmogelijkheden. Zoals onder 2 beschreven zien wij ons vanuit solide financieel beleid genoodzaakt om onze grootste inkomstenbron met een forse bandbreedte op te nemen. Gevolg hiervan is dat ook de structurele dekking (zie hierboven) een bandbreedte kent en daarmee de facto de sluitpost van dit budgettair kader wordt.

Dit laat onverlet dat de overige posten aan de lasten en batenkant wel in balans moeten zijn. Voor de structurele component geldt dit. In de eerste 2 jaar zien we echter een negatief te dekken saldo los van de AU ontwikkeling. Dit betekent dat er respectievelijk € 2,3 mln. en € 1,3 mln. aan incidentele dekking moet worden gerealiseerd. Hiertoe stellen wij voor om in te zetten op:

- de gebruikelijke posten als vrijval nog te betalen, reserves en voorzieningen
- mogelijke vrijval Essent voorzieningen (1e inschatting ± € 0,8 mln.).
- overschotten op het I-deel t.g.v. overgangsregeling (let op voor de jaren 2015 en 2016 is al € 1 mln. ingezet per jaar).
- geplande verkoop van enkele panden

Bij begroting 2016 zal een nadere uitwerking voorhanden zijn.

3.2 Investeringsoverzicht

Maastricht heeft in haar begroting elk jaar een investeringsbudget van circa € 10 mln. beschikbaar. Van die jaarlijkse ruimte is in meerjarenperspectief geld toegewezen aan specifieke projecten/ontwikkelingen op basis van reeds genomen besluiten (bijvoorbeeld de A2 ondertunneling). Jaarlijks wordt bij de begroting een volledig overzicht van de genomen beslissingen in meerjarenperspectief gepresenteerd. De onderstaande tabel begint met het beschikbaar saldo in meerjarenperspectief. Dit is niets anders dan het jaarlijks beschikbare investeringsbudget van circa € 10 mln. minus de al genomen investeringsbesluiten.

mijp en cofinancieringsfonds							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
vrij beschikbaar ruimte	2,30	5,70	6,10	7,00	7,00	7,00	7,00
1 achtervang Belvedere/Noorderbrug		-2,30	-2,30	-2,30	-2,30	-2,30	-2,30
2 Vierde hockeyveld	-0,50						
3 Stadhuis	-0,10	-2,00	-2,00				
4 Ruimtelijk masterplan Health Campus	-0,40	-2,60	-2,00				
5 Tapijnkazerne			pm				
6 Fietsenstalling station ondergronds		-2,00	-2,00				
7 Frontenpark	-0,80	-1,00	pm				
8 Boulodrome	-0,50						
9 Onderhoud wegen	-2,75	-0,95					
10 Timmerfabriek: volwaardige popzaal		-1,00	-1,50	-0,50			
11 Duurzaamheidsinvestering	0,30	-0,80					
12 Onderwijshuisvesting (integraal huisvestingsplan kindcentra)						pm	
13 bijdrage MAA		-0,20	-0,20	-0,20	-0,20	-0,20	-0,20
14 International Students Club			pm				
TOTAAL onttrekkingen	-4,75	-12,85	-10,00	-3,00	-2,50	-2,50	-2,50
saldo	-2,45	-7,15	-3,90	4,00	4,50	4,50	4,50
gecumuleerd saldo	-2,45	-9,60	-13,50	-9,50	-5,00	-0,50	4,00

Toelichting:

Ad 1: Achtervang Belvédère/Noorderbrug

Zie besluitvorming raad juni 2013.

Ad 2: vierde hockeyveld

Het streven vanuit het coalitieakkoord is om in samenhang met de noodzakelijke herijking van de sportaccommodaties en via slimme samenwerking een vierde hockeyveld te realiseren binnen de (financiële) kaders van ons herijkt accommodatiebeleid. (Financiële) betrokkenheid van de hockeyclub is een vereiste. De vereniging heeft inmiddels een intentie afgegeven over de hoogte en vorm van hun bijdrage (€ 50.000 cash + € 50.000 in waarde/natura). Deze bijdrage heeft voor de gemeente mogelijk nadelige fiscale gevolgen. De reikwijdte van deze gevolgen wordt op dit moment onderzocht door een fiscaal specialist.

Het vierde hockeyveld is voorzien op een voetbalveld dat momenteel in gebruik is, waardoor vervangende capaciteit in het totale Geusseltgebied nodig is om aan de bestaande vraag (voetbal) te kunnen blijven voldoen. Op dit moment zijn diverse ontwerpen doorgerekend. De fiscale gevolgen zijn bepalend voor de hoogte van de investering en de definitieve keuze voor het ontwerp.

Ad 3: Stadhuis

In de voorbereiding van de werkzaamheden rondom het herstellen van de balkkoppen is gekeken naar een +variant, inhoudende werkzaamheden welke vereisen, en pas kunnen plaatsvinden op het moment, dat het gebouw geheel ontruimd is. Deze werkzaamheden komen grofweg neer op het verhelpen van de vochtproblematiek begane grond met herstel stucwerk, het reeds realiseren van bouwkundige aanpassingen voor en het plaatsen van toekomstige installaties op alle verdiepingen, het verwijderen van overbodige bekabeling en vernieuwen van elektrische installatie en data-bekabeling, het aanbrengen van nieuwe beglazing in alle buitenkozijnen t.b.v. de bescherming van de interieuronderdelen (UV-wering) en isolatie (duurzaamheid). Deze werkzaamheden bedragen afgerond € 4,1 mln. waarbij de opleverdatum is vastgesteld op uiterlijk mei 2017. Zie raadsnota 2015-12629.

Ad 4: Brightlands Maastricht Health Campus (voorheen Ruimtelijke masterplan HealthCampus)

Eind 2014 heeft de Gemeenteraad de Structuurvisie Brightlands Maastricht Health Campus vastgesteld. In samenhang daarmee hebben de gebiedspartners UM, azM, MHC bv, de Provincie Limburg en de gemeente contractuele afspraken gemaakt over de nadere invulling en concretisering van de gebiedsontwikkeling. Als onderdeel daarvan hebben zij besloten om gezamenlijk voor een bedrag van € 8,4 mln. te investeren in de 1e fase van de gebiedsontwikkeling in plandeel 1 (het Hart). De raad heeft bij vaststelling van de Structuurvisie Brightlands Maastricht Health Campus de dekking van het gemeentelijk aandeel ad € 2,8 mln. gevoteerd vanuit de hiervoor in begroting (investeringsruimte jaarschrijven 2015-2016) beschikbaar gestelde middelen. Inmiddels is gestart met de planvoorbereiding van plandeel 1, ergo de voorbereidingen voor een Europese aanbesteding voor het opstellen van het Definitief Ontwerp/bestek lopen. Naar verwachting zal de feitelijke aanbesteding begin van de zomer plaats kunnen vinden, met de intentie om ultimo 2015/begin 2016 een DO/bestek voorhanden te hebben. Aansluitend vindt de aanbesteding van het werk zelf plaats, waarna uitvoering kan starten in de loop van 2016. De resterende € 2,2 mln. is bedoeld voor de overige projecten binnen 'Brightlands MHC'. De planvorming hieromtrent wordt uitgewerkt in samenhang met de benodigde ruimtelijke interventies en de doorontwikkeling van het MECC.

Ad 5: Tapijnkazerne

In 2014 is de visie voor de Tapijnkazerne in dialoog met de stad tot stand gekomen en vastgesteld door de stuurgroep en de raad. Deze visie wordt in 2015 vertaald in het bestemmingsplan waarbij zowel bij de totstandkoming als in het formele proces de dialoog met de stad zal worden opgezocht. Eind 2015 wordt het bestemmingsplan aan de raad aangeboden. Parallel aan het opstellen van het bestemmingsplan wordt in 2015 op basis van de visie een ontwerp voor het gebied en de gebouwen gemaakt. Dit ontwerp zal financieel en praktisch worden vertaald in een uitwerkingsplan. Het ontwerp en uitvoeringsplan zullen begin 2016 ter besluitvorming aan de raad worden aangeboden. Hiermee kan in de Kaderbrief 2016 de benodigde financiële investering voor de inrichting van de openbare ruimte geconcretiseerd en aan u voorgelegd worden.

Ad 6: Fietsenstalling ondergronds

Zie raadsnota 2015-14244.

Ad 7: Frontenpark

Het Frontenpark -als park van de toekomst- wordt meer dan bij andere parken van en voor de mensen. Dat betekent dat de planontwikkeling- waarin het gebruik van het park, ecologie, passieve en actieve recreatie, beleving van de cultuurhistorische waarden e.d. een rol speelt- in nauw overleg met de inwoners en potentiële gebruikers plaats vindt. Wensen, ideeën, mogelijkheden worden bediscussieerd en er is ruimte voor experimenten. Zo heeft het tijdelijk Sphixpark waardevolle informatie opgeleverd voor de ontwikkeling van het Frontenpark.

Plannen worden van onderop ontwikkeld waarbij ingezet is op een gefaseerd, beheersbaar transformatieproces waarbij het beoogd parkgebied geleidelijk aan transformeert van de huidige functies naar het toekomstige park al naar gelang de beschikbaarheid van de financiële middelen. Met dien verstande dat de verschillende fasen gedurende langere tijd ook als eindfase kunnen worden aangemerkt.

Fase 1 is in de afrondende fase. Het centrale wandelpad (spoorpad) is gerealiseerd en zijn diverse reptielenvoorzieningen aangelegd. De voorbereidende werkzaamheden voor consolidatie van de vestingmuren zijn gestart. De benodigde middelen voor fase 1 zijn beschikbaar gesteld deels door de provincie deels door de gemeente.

Met fase 2 komt een langgekoesterde wens in vervulling namelijk de realisatie van de verbinding Hoge en Lage Fronten. Het aanleggen van deze verbinding tussen de vestingwerken is onderdeel van de aanbesteding die momenteel loopt voor de Noorderbrug. De Hoge en Lage Fronten worden straks verbonden via een 'droge' gracht die zowel geschikt is voor wandelaars als voor de passage van beschermde diersoorten, zoals de muurhagedis. Volgens de planning wordt in 2015 gestart met archeologisch onderzoek en behandeling van bestaande verontreiniging in de verbinding (de uit te graven gracht). Er zal ook een begin worden gemaakt met het (onderzoek naar) het herstel van de bestaande fortmuren die moeten worden gehandhaafd. In 2016 worden twee fietsbruggen aangelegd en vervolgens een verkeersbrug. Naar verwachting zal conform het Coalitieakkoord het Frontenpark in 2018 worden afgerond. De benodigde budgetten zijn eerder door uw raad beschikbaar gesteld.

De verdere inrichting van het park voorziet in het verder toegankelijk maken van het park vanuit de stad met diverse looproutes vanuit het Bassin en vanuit het Sphinxterrein, alsmede het deels inrichten van het park voor recreatief gebruik. Daartoe is nodig dat de bodemproblematiek wordt opgelost. Er zullen voorzieningen in het park worden aangebracht ten behoeve van de gebruikers met als uitgangspunt sober en doelmatig en met respect voor de bestaande en nieuw te creëren ecologische en cultuurhistorische waarden. Alsdan zullen ook de eerste evenementen in het park worden gerealiseerd. Hiertoe wordt onder andere de gashouder in gereedheid gebracht.

Ad 8: Boulodrome.

De afgelopen jaren zijn - samen met de Maastrichtse Jeu-de-boulesverenigingen (bij monde van Stichting Boulodrome Mosa Petanca) en de „Onderzoekscommissie Boulodrôme Maastricht“ - meerdere locaties verkend. De laatste verkenning heeft begin 2014 plaatsgevonden bij de functionele inrichting van de nieuwe Sporthal Geusselt. Met het coalitieakkoord 'Wij Maastricht' waarin ook een financiële reservering voor het Boulodrome was opgenomen, is dit proces in een stroomversnelling gekomen. Na vaststelling van een Programma van Eisen is gestart met een hernieuwde inventarisatie. In eerste instantie is gekeken naar herbestedingslocaties. Gezien de oppervlakte en hoogte van een jeu de bouleshal, vallen vrijwel alle bestaande gebouwen af. Uiteindelijk zijn ten behoeve van 2 locaties, te weten sportpark Geusselt en het voormalige voetbalveld RKBFC Boschpoort, haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd.

Dit onderzoek wijst uit dat de locatie Geusselt (ter plaatse van het voormalige MVV-gebouw "Klein Geusselt") de meest geschikte locatie is om een boulodrome te bouwen.

De Stichting Boulodrome Mosa Petanca is bereid om gedeeltelijk mee te werken aan de bouw door aanleg van banen en afwerking van binnen- en buitenruimte om zo een bijdrage te leveren in de kosten van realisatie. Daarnaast zal de stichting het beheer en klein onderhoud van de hal en het beheer van de buitenruimte op zich nemen. Aangezien veel gevraagd wordt van de verschillende verenigingen is de stichting doende een verklaring op te stellen dat zij draagvlak heeft bij de verenigingen in Maastricht en dat deze (de verenigingen) zich kunnen vinden in de plannen van de Stichting Mosa Petanca en de wijze waarop ze wil komen tot een boulodrome.

Met de bijdrage in natura en beheer door de Stichting Mosa Petanca, vallen de investeringskosten en de kosten van de inrichting van de buitenruimte binnen het ter beschikking staande budget, exclusief btw. Het overdragen van gronden en de bijdrage van de stichting heeft voor de gemeente mogelijk nadelige fiscale gevolgen. De reikwijdte van deze gevolgen wordt op dit moment onderzocht door een fiscaal specialist.

Ad 9: onderhoud wegen

Zie besluitvorming bij begroting 2015 en de daaropvolgende raadsinformatiebrief d.d. 13 januari 2015.

Ad 10: Timmerfabriek: volwaardig poppodium

Zie besluitvorming bij begroting 2015

Ad 11 Duurzaamheidsinvestering

Zie paragraaf 2.3 en bijlage 3.

Ad 12. Onderwijshuisvesting (Integraal huisvestingsplan kindcentra)

Als gevolg van de forse ontgroening van de bevolking van Maastricht staat het onderwijs in de stad onder grote druk. Tel daarbij op dat er ingrijpende wijzigingen in het Rijksbeleid hebben plaatsgevonden, die ook gevolgen hebben voor de belangrijkste partners. Denk daarbij aan besluitvorming als Passend Onderwijs, Harmonisatie kinderopvang – peuterspeelzaalwerk en de decentralisatie buitenonderhoud voor het primair onderwijs. In 2011 hebben schoolbesturen, kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en gemeente het Manjefiek Akkoord afgesloten, waarin zij hebben afgesproken toe te werken naar een stadsbreed netwerk van Integrale Kindcentra's (IKC's) in Maastricht als antwoord op voornoemde ontwikkelingen. In een IKC bieden onderwijs, kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang, peuterspeelzaal, jeugdzorg en welzijnsorganisaties samen activiteiten en programma's aan. Daarmee wordt een kwalitatieve impuls worden gegeven aan het onderwijs in Maastricht door het aanbieden van geïntegreerde programma's voor specifieke doelgroepen.

De uitwerking wordt vastgelegd in een integraal huisvestingsplan (IHP) dat betrokken partijen samen opstellen. Het IHP bestaat uit een gedragen toekomstvisie op de spreiding van IKC's door Maastricht, ook voor het speciaal onderwijs. De transitie naar de nieuwe huisvestingsstructuur zal naar verwachting 10 jaar duren. Medio 2015 wordt besloten over het IHP en de eerste uitvoeringsfase. Financiële dekking van de eerste fase (inclusief nieuwbouw El Habib) wordt gevonden binnen de bestaande budgetten onderwijshuisvesting. De tweede uitvoeringsfase (periode 2020 – 2024) krijgt afhankelijk van de ontwikkelingen in de komende jaren vorm. Zeker is dat met de uitvoering van deze fase opnieuw investeringskosten gemoeid zijn, de omvang is nu nog niet in te schatten. Te zijner tijd zal hiervoor aanvullend budget moeten worden gevonden.

Ad 13 MAA

Zie raadsnota 38-2015.

Ad 14 International Students Club

In 2015 wordt door UM en gemeente verder gewerkt aan het realiseren van een International Students Club teneinde een ontmoetingsplek voor internationale en internationaal georiënteerde studenten te realiseren. Een belangrijk neven doel is het verminderen van de overlast voor omwonenden ten gevolge van grootschalige thuisfeesten door het bieden van een geschikt alternatief. Sinds juni 2013 zijn ruim 15 verschillende locaties onderzocht op geschiktheid. De Timmerfabriek is als preferente locatie door partijen naar voren gekomen vanwege de functionele mogelijkheden die hier geboden worden en de mogelijkheden voor samenwerking met de reeds in de Timmerfabriek gevestigde Muziekgieterij en Bureau Europa. Recent hebben gemeente en UM overeenstemming bereikt over de huisvesting van de International Student Club (ISC). Gekozen is voor huisvesting in de Timmerfabriek. De internationale studentenvereniging ESN gaat fungeren als primaire exploitant. De nadere uitwerking dient de komende maanden, doch uiterlijk eind 2015 gerealiseerd te zijn. Indien deze deadline niet gehaald wordt, dan kunnen partijen elkaar schriftelijk informeren dat de afspraken uit de intentieovereenkomst komen te vervallen. De financiële kaders zullen in een realisatieovereenkomst tussen partijen nader dienen te worden uitgewerkt. Het betreft zowel kosten voor de huur, voorschot servicekosten als de hoogte en verdeling van de investeringskosten. De exacte kosten zijn op dit moment nog niet aan te geven, maar pas na uitwerking van de realisatie-overeenkomst.

3.3 Uitvoeringsbeeld 2015

Dit overzicht is de eerste voorzichtige prognose voor het jaarrekeningresultaat 2015 gebaseerd op de eerst drie maanden

Onderwerp		Bedrag (x € 1.000)	Toelichting
a.	(Voormalige) personeelkosten	133 V	Dit voordeel is een prognose van meerdere posten. Het betreft de posten 'voormalig personeel', 'gemeentebrede frictiekosten' en kosten trainees.
b.	Brandweer afrekening 2014	418 V	Dit voordeel heeft betrekking op het aandeel van Maastricht in het voordelig resultaat Brandweer rekening 2014 ad € 1,38 mln. en de teveel betaalde loon- en prijsindex over 2014.
c.	Afrekening RIEC	65 V	Dit is een prognose van de te verwachten afrekening met het RIEC over de in het verleden gevormde reserves. Het voordeel voor Maastricht is ongeveer € 65.000.
d.	Mulderbonnen	418 N	Het Rijk heeft de vergoeding voor het opleggen van Mulderfeiten per 1/1/2015 bezuinigd. Tot en met 2014 kreeg de gemeente, afhankelijk van het soort feit, een vergoeding per heffing van € 25 of € 40. De taak blijft echter ook in 2015 bestaan. In de begroting is rekening gehouden met een opbrengst van € 428.000. Daarnaast is er een onderuitputting van budgetten ad € 10.000 (zie ook p.18 en 20).
e.	Bouwleges	300 N	Een betrouwbare voorspelling van het product bouwen is op dit moment niet te leveren. Het resultaat is sterk afhankelijk van de inkomsten uit bouwleges. Indien een en ander verloopt conform de begroting bedraagt het tekort ca. € 300.000.
f.	Parkeren	550 N 550 V	Overeenkomstig de trend van de afgelopen jaren dalen de parkeeropbrengsten. Als gevolg hiervan wordt de storting in het Mobiliteitsfonds met eenzelfde bedrag verlaagd. Ter verkrijging van meer duidelijkheid zal nader onderzoek naar de straatparkeerexploitatie plaatsvinden. Voorts zullen de effecten van een structureel lagere storting in het mobiliteitsfonds in meerjarig perspectief in kaart worden gebracht.

Onderwerp			
		Bedrag (x € 1.000)	Toelichting
g.	RUD afrekening 2014	91 V	De voorlopige jaarstukken van de RUD-ZL presenteren voor 2014 een voordelig resultaat van € 1,26 mln. Hiervan wordt € 109.000 gestort in het weerstandsvermogen en € 305.000 gestort in de bestemmingsreserve informatiebeleidsplan om een aantal ICT ontwikkelingen te financieren. Het restant wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Voor Maastricht betekent dit een eenmalig voordeel van ca. € 91.000.
h.	Nieuwe werkwijze Raad	100 N	In 2014 is hiervoor een eenmalig budget toegekend uit de post risicobuffer/onvoorzien. Voor 2015 is deze bijdrage niet geraamd (zie ook p. 18 en 21).
i.	Geusseltbad	350 N	In afwachting van de evaluatie van het zwembad wordt voor 2015 een tekort van € 350.000 verwacht.
j.	Huurderving Randwyck	268 N	Dit is de huurderving als gevolg van het vertrek van het UWV.
k.	Uitkeringen	2.000 V	Een voorzichtige prognose op basis van de eerste maanden toont een overschot van € 3 mln. (bij de begroting 2015 is reeds 1 mln. ingeboekt).
l.	Dividend BNG	200 N	De BNG dividenduitkering over 2014 bedraagt € 198.000. T.o.v. de begroting 2015 is dit een nadeel van € 200.000.
m.	Afrekening Kredietbank	22 V	De afrekening 2014 Kredietbank geeft een voordeel van € 22.000.
n.	Algemene Uitkering (incl. stelposten)	1.500 N	Dit tekort is gebaseerd op de septembercirculaire 2014. Deze is niet meer verwerkt in de begroting 2015. Na het verschijnen van de Meicirculaire zal een nieuwe prognose worden afgegeven.
o.	Onvoorzien/risicobuffer	1.710 V	In deze prognose is rekening gehouden met een btw post ten behoeve van het RHCL (€ 19.000) en de verrekeningen met de MTB. Enerzijds het exploitatietekort MTB 2015 (€ 0,8 mln. N) en anderzijds een kleiner tekort bij de jaarrekening 2014 van MTB (€ 1 mln. V)

Onderwerp			
		Bedrag (x € 1.000)	Toelichting
p.	Volwasseneneducatie	213 V	In 2015 gaat deze taak over naar de gemeente Heerlen, welke de rijks gelden van Maastricht en de heuvellandgemeenten gaat besteden bij Leeuwenborg e.a. Na deze overheveling resteert in 2015 een vrij te vallen budget van € 213.000.
q.	Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie	100 V	Op Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie (SMI) ontstaat naar verwachting in 2015 een bedrag ad € 130.000 aan onderuitputting. Dit tengevolge van de al enkele jaren afnemende vraag die mede het gevolg is van de aanscherping van de criteria. Naar verwachting is dit voordeel structureel. Gezien het feit dat het een open eindregeling betreft dient enig voorbehoud betracht te worden. Verwacht wordt dat recente ontwikkelingen rondom de nieuwe zorgtaken weer zorgen voor een lichte stijging.
r.	3D's (Jeugd, Wmo-nieuw en Participatie)	PM (V)	Zie ook de presentatie monitoring 3 decentralisaties. Deze presentatie aan de raad staat gepland in juni. Deze 1e rapportage omvat een eerste voorzichtige prognose voor het hele jaar 2015. Er wordt een positief resultaat geprognosticeerd met name op het budget Beschermd wonen. Vanwege de zeer korte rapportageperiode en het feit dat deze prognose tot stand is gekomen op basis van noodzakelijke aannames en grote onzekerheden moet grote voorzichtigheid betracht worden bij het interpreteren van deze cijfers en het trekken van conclusies.
s.	Bezuinigingstaakstelling Cultuur	75 N 75 V	Met betrekking tot de cultuurbezuinigingen hebben enkele instellingen bezwaar gemaakt. Hoewel we de bezwaren niet erkennen, wordt met twee instellingen een schikking getroffen. Het betreft de BV Limburg en de stichting Art2Connect (kunsttour). De BV Limburg heeft de schikking geaccepteerd. De eenmalige kosten van € 75.000 worden gedekt uit de cultuurbegroting.

Onderwerp			Bedrag (x € 1.000)	Toelichting
t.	Onderwijshuisvesting (leegstand Bonnefantencollege)	240 N	Het pand Tongerseweg 135 is onlangs door St. LVO overgedragen aan de gemeente Maastricht. Diverse initiatieven voor toekomstige herbestemming van het object zijn vooruitlopende op de formele overdracht al in gang gezet. Ter voorkoming van vandalisme/kraak/verloedering van het object in de periode tussen de overdracht aan de gemeente Maastricht en herontwikkeling c.q. verkoop aan derden is het gewenst het pand met bijbehorend terrein via een vastgoedbescherming te beheren. Met betrekking tot hieruit voortvloeiende eigenaarlasten c.q. beheerskosten is geen dekking binnen de reguliere exploitatie van onderwijshuisvesting voorzien. Voor 2015 worden de tijdelijke beheerskosten inzake het object Tongerseweg 135 geraamd op € 240.000.	
u.	GR Milieuparken	73 V	Dit betreft het resultaat uit de jaarrekening 2014 GR Geul en Maas.	
v.	Taakstelling verkoop vastgoed	PM	Als onderdeel van het dekkingsplan Begroting 2013 is besloten dat de verkoop van 20 woningen in 2014 en 2015 € 1 mln. per jaar zouden moeten opleveren. Zoals al eerder is aangegeven, alsmede uit de jaarcijfers 2014 is gebleken, is realisatie van deze verkoopwinst in deze jaren vanwege de woningmarktsituatie erg onzeker. We nemen daarom voorlopig een PM post op. We blijven ervan uitgaan dat deze woningen wel uiteindelijk verkocht worden.	
Totaal		1.449 V + PM		

3.4 Risico's 2016 e.v.

In deze bijlage worden nieuwe risico's genoemd ten opzichte van de in de begroting genoemde risico's. Te weten:

Sport en btw

Het Ministerie van Financiën heeft eind 2014 aangekondigd de btw-sportvrijstelling aan te moeten passen als gevolg van Europese jurisprudentie. Deze voorgenomen wijziging is nog niet definitief bekend gemaakt, maar naar verwachting heeft deze wijziging (indien deze daadwerkelijk zou worden doorgevoerd) aanzienlijke consequenties voor de gemeentelijke (sport)begroting. Op landelijk niveau wordt hierover momenteel overleg gevoerd.

Boulodrome en vierde hockeyveld

De gemeente is voornemens een boulodrome aan te leggen. Een onafhankelijke stichting zal een gedeelte van het werk in eigen beheer verrichten en tevens boulodrome volledig zelf exploiteren. Het is onzeker of de gemeente in dit geval recht heeft op aftrek van btw ten aanzien van de beoogde investering. Hierover is extern advies ingewonnen en zal nader overleg plaatsvinden met de belastingdienst. Hetzelfde geldt voor het vierde hockeyveld.

Maastricht Health Campus (MHC)

Het project Gebiedsontwikkeling Brightlands MHC behelst de ontwikkeling van een campus en behelst twee plandelen. Plandeel 1 betreft de opwaardering van de openbare ruimte. Over de fiscale aspecten van MHC, in het bijzonder de vraag of in Plandeel 1 de btw ten aanzien van de openbare ruimte kan worden gecompenseerd, voeren partijen (gemeente, UM en AZM) momenteel overleg. De planning is er op gericht in juni 2015 hierover in gesprek te gaan met de belastingdienst.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: Aanvalsplan ouderenwerkloosheid Maastricht

1. Inleiding

In het coalitieprogramma "Wij Maastricht" is opgenomen dat een aanvalsplan ouderenwerkloosheid met focus op een leven lang leren wordt opgesteld. De aanpak van de ouderenwerkloosheid is niet nieuw en wordt sinds 2012 vorm gegeven via het voorschakeltraject 45+, dat sinds begin 2014 vorm krijgt via het Servicepunt 45+@work. Thans vindt verdere intensivering plaats. In dit aanvalsplan wordt beschreven hoe Maastricht de aanpak van de werkloosheid onder ouderen vorm geeft. In paragraaf 2 wordt de huidige stand van zaken kort weer gegeven, waarna in paragraaf 3 een analyse van de cijfers op hoofdlijnen plaatsvindt. In paragraaf 4 worden de actielijnen aanpak ouderenwerkloosheid beschreven.

2. Stand van zaken

Zoals gezegd is de aanpak van de werkloosheid onder ouderen niet nieuw. Op 1 april 2014 is het Servicepunt 45+@work bij Sociale Zaken opgestart. Een uniek project vanwege de aanpak over gemeentegrenzen heen. Doel van het project is om werkzoekenden van 45 jaar en ouder met een bijstandsuitkering naar werk te begeleiden.

In het project zijn vier consultants en een trainer actief en zij stellen de klant centraal, in zijn zoektocht naar werk. De belangrijkste voorwaarde voor deelname: motivatie. Dit wordt getoetst in het zogenaamde "screeningsgesprek", de eerste kennismaking met de klant.

De deelnemers krijgen vanaf de start te maken met de twee steunpilaren van het servicepunt 45+@work. Dit zijn de inzet van trainingen en individuele begeleiding.

Training

Tijdens de training is er focus op persoonlijke analyse, marktanalyse en marktwerking. Mensen komen er sterker uit, hebben meer vertrouwen en meer inzicht in zichzelf en de markt. De positieve dynamiek van het groepsproces speelt hierin een grote rol. Inzet van een training Social Media en persoonlijke presentatie maakt dat mensen beter zijn toegerust om de arbeidsmarkt anno 2014/2015 te betreden.

Begeleiding

Vanuit het servicepunt is er een intensief contact met iedere deelnemer met behulp van alle mogelijke communicatiemiddelen. De focus ligt hierin vooral op het verwerken van teleurstellingen en frustraties, het wegnemen van belemmeringen, het ombuigen van negatieve denkpatronen, het losweken van vastgeroeste ideeën en het omschakelen van probleemgericht denken naar oplossingsgericht denken. Er wordt gewerkt aan het wegnemen van schaamte en het ontwikkelen van lef.

Bemiddeling

Op individueel niveau wordt gezocht naar vacatures en worden klanten gericht aangeboden bij werkgevers. Er worden PRB's ingezet, opleidingen, en indien nodig wordt extern advies geworven van bv een bedrijfsarts of arbeidsdeskundige.

Intensieve samenwerking en bemiddeling via Podium24 wordt opgezocht, er is wekelijks overleg. Podium24 verzorgt voor de deelnemers een aanbodgerichte aanpak, met actieve acquisitie op werkgevers en vacatures. Naast Podium24 werkt het servicepunt samen met de sociale diensten in het Heuvelland, Empower Limburg, Van Haarst2Advice, de Provincie Limburg, Stichting Phoenix en Prolabor.

Naast het Servicepunt 45+@work vinden ook tal van andere activiteiten binnen het reguliere proces van Sociale Zaken plaats. Zo worden mensen gediagnosticeerd via het TWB, geplaatst in werken met behoud van uitkering, worden PRB's en scholing ingezet en nemen 45+-ers deel aan projecten zoals Onderhoud Openbare Ruimte en Op eigen kracht.

Succesfactoren en ontwikkelpunten

In het project Servicepunt 45+@work worden goede resultaten gehaald en de succesfactoren zijn:

- Klant centraal (mits gemotiveerd)

- Maatwerk
- Tijd en aandacht, individuele begeleiding
- Consulenten/trainer: out of the box, gericht op netwerken.
- Trainingen gericht op empoweren en markt bewerken.
- Werkgeversbenadering via Podium 24
- Samenwerking met relevante netwerkpart

Naast deze succesfactoren is er een aantal ontwikkelpunten. Het gaat dan concreet om:

- Trainen professionals t.b.v. kwaliteitsverbetering
- Verzilveren van successen en communicatie
- Continuïteit in projectteam t.b.v. structurele ontwikkeling project
- Focus op blijvende instroom

Deze succesfactoren en ontwikkelpunten bieden een goede basis voor het aanvalsplan ouderenwerkloosheid.

3. Analyse cijfers

Bij de analyse van de cijfers is gekeken naar het aantal geregistreerde niet-werkende werkzoekenden bij UWV, het aantal 45+-ers in het WWB-bestand alsmede de activiteiten die vanuit Sociale Zaken voor deze groep worden ingezet.

nWW vergelijking ultimo 2013-2014

	Dec 2013	%	Dec 2014	%
< 27	614	11,7	734	11,7
27-50	2.587	49,1	3.166	50,4
>= 50	2.062	39,2	2.736	37,9
Totaal	5.263	100	6.276	100

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat ca. 40% van het aantal geregistreerde werkzoekenden bij UWV Werkbedrijf 45 jaar en ouder is.

WWB (nu Participatiewet) per 01-01-2015

	Aant. Personen 45+	2506	
Nationaliteit	Nederlands	2299	
	Niet Nederlands	146	
	Nat. Onbekend	61	
Geslacht		m	v
Leeftijd	45-55	523	697
	55-65	586	679
	65+	13	8
Leefvorm	Alleenstaand	1637	
	Alleenstaande ouder	198	
	Gehuwd	670	
	Gezin	1	
Uitkeringsduur	0 jaar	296	
	1 of 2 jaar	511	
	3 of 4 jaar	343	
	5 jaar of langer	1356	

Opleidingsniveau	Geen basisopleiding/basis-niveau	929	
	LBO/MAVO niveau	684	
	MBO/HAVO/VWO niveau	453	
	HBO/WO-niveau	257	
	Onbekend	183	

Uit het overzicht van het aantal 45+-ers met een bijstandsuitkering blijkt dat per 1 januari 2015 ruim 60% van het totaal aantal personen (4.091) 45 jaar en ouder is.

Activiteiten 45+

Deelnemers Servicepunt 45+@work sinds start.

Aangemeld	Instroom	Uitstroom	Actief	Deelname training
165	105	60	94	62
		Regulier 23 Groeibaan 20 Participatie 17		

Opleidingsniveau deelnemer 45+@work.

Opleidingniveau	%
Basis	9
LBO/MAV/MBO	25
MBO/HAVO/VWO	44
HBO/WO	22

Activiteiten 45+-ers in 2014

Traject	Gestart
OEKV	22
Participatieplaats	36
PRB arbeid	2
Scholing	27
WMBVU/Vwerk	162
WMBVU bemiddeling	9
OOR	13
Stage	3
Zorg	16
Totaal (incl. 11WSW)	301

Instrument	Aantal
Servicepunt 45+@work	105
Trajecten WWB	1.129
Podium 24	109
Groeibanen (Phoenix)	20
Nuggers	20

Uit de bovenstaande overzichten blijkt, dat naast de specifieke aanpak vanuit het Servicepunt 45+@work veel trajecten/activiteiten voor personen van de doelgroep zijn opgestart, zoals eerder vermeld. Ook dit biedt een goede basis voor het aanvalsplan ouderenwerkloosheid.

4. Actielijnen aanpak ouderenwerkloosheid

Uit de analyse van de cijfers blijkt dat meer dan de helft van het bestand Participatiewet uit 45+ers bestaat. Daarnaast valt op dat een groot aantal mensen laag opgeleid is en geen startkwalificatie (geen MBO diploma of Havo) heeft. Voor wat betreft het opleidingsniveau kan een verbeteringslag plaatsvinden in de registratie van het exacte onderscheid in niveau.

De groep 45+ vindt door een gebrek aan opleiding, duur werkloosheid, medische redenen, psychosociale problematiek, schuldenproblematiek en andere oorzaken hun weg naar duurzame arbeidsinpassing niet. Daarnaast -en zeker niet minder belangrijk- spelen zaken als leeftijdsdiscriminatie en stigmatisering door werkgevers een grote rol bij de toeleiding van de 45+ers. Dit, terwijl onderzoeken uitwijzen dat oudere werknemers niet slechter functioneren dan jongeren.

Geslaagde bemiddelingen onder 45+-ers lopen vaak mis en arbeidscontracten worden vaak binnen de proeftijd verbroken, cq tijdelijke arbeidscontracten worden niet verlengd of niet omgezet in vaste dienstverbanden. Hierdoor neemt de werkloosheid onder deze doelgroep, ondanks alle inspanningen, alleen maar toe. Ook de economische recessie, zoals die momenteel de arbeidsmarkt in haar greep heeft, trekt een zware wissel op de arbeidsinpassing van de groep 45+-ers. Bovendien worden 45+-ers in ontslaggolven als eerste meegenomen. Zolang deze groep werkzoekenden niet gericht kan worden begeleid richting reguliere arbeidsmarkt, blijft dit een zeer moeilijk bemiddelbare groep. Van de andere kant dienen inspanningen te worden verricht om de bereidheid van werkgevers te vergroten om 45+-ers in dienst te nemen. Het gaat er dan ook om dat programma's gericht op het arbeids- en participatiefit maken van mensen worden ontwikkeld en ingezet.

Uit een analyse van de succes- en faalfactoren van het project 45+@work valt een aantal zaken op. De succesfactoren (zie paragraaf 2) zitten in de persoongerichte aanpak en betrokkenheid, de werkgeversbenadering en de netwerk aanpak. Factoren die enerzijds aangepakt dienen te worden en anderzijds benut moeten worden om de doelgroep terug in de eigen kracht te zetten.

De faalfactoren op persoonsniveau hebben met name betrekking op een gebrekkige beheersing van de Nederlandse taal, een lage motivatie en de aanwezigheid van psychische klachten.

Deze faalfactoren slaan terug op de burgers die niet succesvol aan het re-integratieproject hebben deelgenomen, terwijl de succesfactoren allemaal condities beschrijven die buiten de burger liggen cq zijn ingericht en belangrijk zijn/waren voor de burger om succesvol het project te doorlopen.

De echte vraag is waarom lukt het de succesvolle burger wel en welke factoren zorgen daarvoor? Het voorstel is dan ook om via een klein onderzoek de succesfactoren op persoonsniveau in beeld te brengen. Daarbij dient dan nadrukkelijk op zoek te worden gegaan naar andere factoren die bepalend zijn geweest voor de betreffende persoon om het project met succes te doorlopen. De zoektocht moet zich dan richten op andere condities/omstandigheden dan een goede taalbeheersing, een sterke motivatie en mentaal sterk en weerbare persoonlijkheid.

Hetzelfde kan worden gedaan voor de faalfactoren op persoonsniveau, waarbij de vraag kan worden gesteld "wat had moeten gebeuren cq had anders moeten zijn om de persoon wel met succes het

project te laten doorlopen?”. Naar verwachting ligt de sleutel immers mede op persoonsniveau en niet in de organisatie, het systeem en de gehanteerde methodiek.

Actielijnen:

Om te komen tot een structurele aanpak van de ouderenwerkloosheid wordt voorgesteld om langs 6 actielijnen te werk te gaan. Het betreft:

1. Continueren brede inzet voor 45+-ers
2. Continueren specifieke aanpak Servicepunt 45+@work
3. Aanpak Servicepunt 45+@work bestaande uit
 - a. individuele aanpak
 - b. integraal maatwerk,
 - c. persoongerichte aanpak en
 - d. kleine caseloadverankeren in het reguliere proces van Sociale Zaken
4. Inzet op een leven lang leren via het aanbieden van specifieke scholing gericht op de speerpuntsectoren
5. Programma's arbeidsfit en participatiefit ontwikkelen
6. Bemiddeling door Podium24 van 45+-ers in m.n. de speerpuntsectoren

De bovenstaande actielijnen worden in de tweede helft van 2015 verder uitgewerkt in een actieplan ouderenwerkloosheid. Hierin wordt beschreven hoe vanuit een goede diagnose bij de start van het proces (mag van deze persoon worden verwacht dat hij/zij het proces met goed gevolg kan doorlopen, motivatiescan, totale scan op meerdere leefgebieden zoals arbeidsmarktsituatie, financiële situatie, psychische/fysiek situatie, etc.) via diverse programma's gericht op de ontwikkeling van mensen (arbeids- en participatiefit maken) de deelnemers worden bemiddeld in werk en wanneer dat nog niet mogelijk is, in participatie. In het actieplan worden ook de concrete speerpuntsectoren benoemd. In het actieplan wordt tevens beschreven hoe de aanpak die specifiek in het Servicepunt 45+@work is ontwikkeld wordt geïntegreerd in het reguliere proces van Sociale Zaken. Hiermee wordt toegewerkt naar een structurele aanpak voor het hele bestand 45+-ers en wordt voorkomen dat vanuit een projectmatige aanpak slechts tijdelijk en aan een deel van de doelgroep aandacht kan worden besteed. Tot slot zal in het actieplan worden bezien welke financiële middelen (en tot welke hoogte) nodig zijn om het aanvalsplan te financieren.

BIJLAGE 2: Aanvalsplan jeugdwerkloosheid Maastricht

1. Inleiding

In het coalitieakkoord 'Wij Maastricht 2014 – 2018' is aangegeven dat een aanvalsplan jeugdwerkloosheid met inzet op een leven lang leren wordt geformuleerd.

De bestrijding van de jeugdwerkloosheid krijgt voor wat betreft de structurele component vorm via het Servicepunt jongeren@work met de inzet van het Expertteam jongeren@work, maar ook via het casemanagement bij Sociale Zaken. De conjuncturele component in de jeugdwerkloosheid is opgepakt via het landelijke Actieplan Jeugdwerkloosheid waaraan ook Maastricht prominent deelneemt, vanuit de regio Zuid-Limburg. Tot slot wordt er vanuit het onderwijs via een preventieve aanpak voor gezorgd dat jongeren voldoende gekwalificeerd op de arbeidsmarkt terecht komen.

De aanval op jeugdwerkloosheid kent de volgende uitgangspunten:

- Jongeren leren en werken naar vermogen.
Jongeren worden in het onderwijs zo goed mogelijk voorbereid op de arbeidsmarkt zodat de overgang naar werk aansluitend kan plaatsvinden.
- Inzet op kwetsbare jongeren.
Jongeren zonder startkwalificatie, jongeren met een arbeidsbeperking en jongeren met een uitkering nemen een kwetsbare positie in op de arbeidsmarkt. In de aanpak van jeugdwerkloosheid wordt specifiek ingezet op deze kwetsbare jongeren
Dit aanvalsplan geeft een analyse van de achtergronden van werkloze jongeren in Maastricht, beschrijft de huidige aanpak en geeft de actielijnen voor een verdere doorontwikkeling in de aanval op jeugdwerkloosheid.

2. Stand van zaken

Naast de reguliere interventies die worden toegepast bij het ondersteunen van jongeren richting werk en opleiding krijgt de aanpak van jeugdwerkloosheid projectmatig vorm middels twee projecten in het kader van het landelijk Actieplan Jeugdwerkloosheid en in de pilot Maastricht Heuvelland aanpak Jeugdwerkloosheid (MHAJ). Een overzicht van de activiteiten en resultaten in 2014 wordt hieronder weergegeven.

Pilot Maastricht-Heuvelland aanpak jeugdwerkloosheid (MHAJ)

Doel: Jongeren in de WWB arbeidservaring bieden in betaald werk zodat ze beter in staat zijn een reguliere baan te verkrijgen en te behouden. Daarnaast jongeren die, door diverse problematieken, nog niet in staat zijn om in een werksetting te functioneren intensieve begeleiding bieden om problematieken aan te pakken en verdere stappen richting werk mogelijk te maken.

Doelgroep 1: jongeren met startkwalificatie of de mogelijkheid die te behalen.

Doelgroep 2: jongeren met startkwalificatie of mogelijkheden die te behalen, maar nog niet in staat in een reguliere werksetting te functioneren.

Resultaten MHAJ 1-2-2014 tot 1-1-2015	Doelgroep 1	Doelgroep 2	Totaal
Arbeidcontract reguliere na intake	15	3	18
Arbeidscontract MHAJ via Phoenix	22	-	22
Groeibaan project Prolabor	1	1	2
Opleiding/scholing	-	3	5
Werken mbv uitkering	-	2	5
In begeleiding	9	5	14
Teruggemeld (div. redenen)	15	4	19
Totaal	62	18	80

Project Servicepunt jongeren@work (SPJ@W): project Actieplan Jeugdwerkloosheid

Doel : Voorkomen schooluitval en bevorderen van integrale, persoonsgerichte aanpak jongeren.

Doelgroep 1: Jongeren zonder startkwalificatie die verzuimen of voortijdig school dreigen te verlaten.

Doelgroep 2: Jongeren zonder startkwalificatie aangemeld bij het Expertteam door netwerkpartners.

Doelgroep 3: Jongeren die zich melden bij het SPJ@W.

Resultaten SPJ@W 1-2-2014 tot 1-1-2015	Jongeren uit Maastricht
Betaalde baan	62
Werkervaringsplaats	3
Opleiding/scholing	147
Vergroting mogelijkheden duurzame arbeidsinpassing	196
In begeleiding	117
Totaal:	525

Project Perspectief in Zicht (PIZ) door MTB: project Actieplan Jeugdwerkloosheid

Doel: Verbeteren arbeidstoeleiding kwetsbare jongeren vanuit onderwijs.

Doelgroep: (ex)leerlingen praktijkschool/voortgezet speciaal onderwijs (PRO/VSO).

Resultaten PIZ 1-2-2014 tot 1-1-2015	Jongeren Maastricht
Betaalde baan	3
Werkervaringsplaats	12
Opleiding/scholing	2
Vergroting mogelijkheden duurzame arbeidsinpassing	17
Totaal:	34
Waarvan nog in begeleiding	28

Naast deze activiteiten worden jongeren breder ondersteund richting arbeidsinschakeling en onderwijs vanuit de reguliere aanpak bij Sociale Zaken en ketenpartners.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan de activiteiten voor niet-uitkeringsgerechtigde jongeren (Nuggers), de inzet van het casemanagement bij de teams Werk en Inkomen en Zorg en Inkomen van Sociale Zaken en de activiteiten in de Servicepunten Werk en Bemiddeling. Hieronder een overzicht.

Inzet zoektermijn jongeren 18 < 27 jaar consulent Werk en Inkomen (W&I)

Doel: bevorderen eigen verantwoordelijkheid mbt zoeken naar werk/scholing (zoektermijn).

Doelgroep: alle jongeren die zich bij W&I melden en aanspraak maken op een uitkering WWB .

Resultaten 4 weken zoektermijn periode 1-3-2014 tot 1-1-2015	Aantal jongeren
Totaal aantal meldingen WWB en 4 weken zoektermijn werk/scholing	346
Vervolg zoektermijn: geen aanvraag WWB na 4 weken	266
Vervolg zoektermijn: wel aanvraag WWB na 4 weken	80
Uitkering weer beëindigd na aanvraag WWB	15
TWB plaatsingen jongeren WWB	55

Casemanagement WWB consulenten Werk & Inkomen/Zorg & Inkomen

Doel: bevorderen re-integratie jongeren richting werk/participatie

Doelgroep: alle jongeren met een WWB-uitkering

Resultaten casemanagement W&I/Z&I peildatum 1-1-2015	Aantal jongeren
Geregistreerde trajecten	104*
WWB-jongeren met parttime werk	36

*(excl. MHAJ en groeibanen)

Servicepunten Werk & Bemiddeling (SWB)

Doel: de servicepunten werk en bemiddeling dragen wijkgericht en laagdrempelig bij aan het oplossen van de werkloosheid in een aantal buurten van de stad.

Doelgroep: werkloze burgers in de wijk.

Resultaten SWB in 2014	Aantal jongeren
Aanmeldingen jongeren SWB	105
Geplaatst regulier werk	29
Contract uitzendbureau	18
Totaal naar werk	47

Podium 24:

Doel: matchen werkgeversvraag met aanbod werkzoekenden.

Doelgroep: alle werkzoekenden in de regio.

Resultaten match betaald werk Podium 24 in 2014 (naar herkomst doelgroep)	Jongeren < 27 jaar uit Maastricht
WWB	15
Nuggers	34
WSW/Wajong	2
WW	4
Totaal bemiddeld naar werk	55
Inzet scholingsvouchers	7

Casemanagement Nuggers

Doel: ondersteuning werkzoekende niet-uitkeringsgerechtigden.

Doelgroep: niet-uitkeringsgerechtigden die voldoen aan de voorwaarden WWB/Uitvoeringsbesluit Nuggers.

Resultaten casemanagement Nuggers voor jongeren in 2014	Aantal jongeren
Na intake inzet casemanagement:	
Regulier werk	5
Groeibaan	4
Start opleiding	2
Masters	1
In begeleiding	10
Na intake geen inzet casemanagement (bv. geen doelgroep)	14

Stichting Phoenix

Doel: met inzet van gesubsidieerde arbeid de doorstroom naar duurzaam, regulier werk bevorderen.

Doelgroep: brede doelgroep WWB mits bemiddelbaar naar werk.

Inzet gesubsidieerde arbeid in 2014 voor jongeren uit Maastricht	
Groeibanen	6
Loonkostensubsidie	2
Totaal*	8

*excl. MHAJ arbeidscontract

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat er een divers aanbod aan activiteiten voor jongeren wordt gerealiseerd waarmee diverse categorieën werkloze en met werkloosheid bedreigde jongeren worden bereikt. Dit biedt een goede basis voor het aanvalsplan jeugdwerkloosheid.

3. Analyse cijfers

Om zicht te hebben op de achtergronden van werkloze jongeren in Maastricht is gebruik gemaakt van de cijfers van het Uvw aangaande niet-werkende werkzoekende jongeren en cijfers die via Sociale Zaken Maastricht zijn aangeleverd aangaande jongeren die in het onderwijs voortijdig (dreigen) uit te vallen en jongeren in het WWB-bestand.

Niet werkende werkzoekenden (Nww) december 2014 (bron: Uvw)

Nww 15 < 27 jaar	Dec 2014	%	Opleidingsniveau Nww 15 < 27 jaar					
			Laag (geen SK)* (basis/vmbo)	Middel (Havo/Vwo/Mbo)	Hoog (Hbo/Universitair)			
Maastricht	734	11,7						
Jongeren			359	49%	263	40%	112	12%

*geen SK = geen startkwalificatie. Startkwalificatie is gekwalificeerd op minimaal MBO 2 niveau.

Verzuim (Bron jaarverslag Regionaal Bureau Voortijdig Schoolverlaten MH 2013/2014)

Regio Maastricht-Heuvelland 2013/2014	totaal	m	v
Leerlingen relatief verzuim 18 – 23 jaar	212	53%	47%
Zorgleerlingen 18-23 jaar	619	64%	36%
Vsv-ers 17 – 23 jaar	291	60%	40%

Schoolverlaters (Bron jaarverslag Regionaal Bureau Voortijdig Schoolverlaten MH 2013/2014)

Schoolverlaters naar onderwijstype bij uitval 2013/2014	totaal	%
Voortgezet onderwijs	94	32%
BBL	43	15%
BOL	154	53%

Gegevens WWB nu Participatiewet 1-1-2015 (Bron: Sociale Zaken Maastricht)

WWB 1-1-2015		Aantal jongeren 18- 27 jaar
Nationaliteit	Nederlands	228
	niet Nederlands	34
	onbekend	36
Geslacht	man	134
	vrouw	164
Uitkeringsduur WWB	< 1 jaar	145
	1 of 2 jaar	123
	3 of 4 jaar	30
Leefvorm	alleenstaand	169
	alleenstaand ouder	68
	gehuwd	61
Opleidingsniveau*	Geen/basis/LBO/MAVO	174
	MBO/HAVO/VWO	78
	HBO/WO	10
	Onbekend	41

*Om de opleidingsgegevens van jongeren in de WWB completeren zijn deze aangevuld met RMC-gegevens. Bij deze bestandsvergelijking is de peildatum 5-1-2015 gebruikt. Vandaar dat het aantal jongeren iets afwijkt.

Arbeidsmarktprofielen (Bron: Sociale Zaken)

Profiel afstand arbeidsmarkt	Aantal jongeren
Profiel A (arbeid)	57
Profiel B (participatie)	75
Profiel C (zorg)	47
Profiel D (tijdelijk) geen arbeidsplicht	68
Inburgering	18
Overig	33

December 2014 zijn bij het Uvw 734 jongeren als niet-werkende werkloos geregistreerd, 11,7% van het totaal aantal Nww-ers in Maastricht. Het aantal Maastrichtse jongeren met een bijstandsuitkering bedraagt op 1-1-2015 in 298 jongeren. Het aantal jongeren dat zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat is groot: bijna de helft van de Nww-jongeren en 174 jongeren uit het WWB-bestand. Deze laatste groep valt nog groter uit als hierbij de categorie 'Onbekend' wordt opgeteld (hoofdzakelijk jongeren afkomstig uit het buitenland waarvan geen opleidingsgegevens bekend zijn. Wat opvalt, is dat bij opleidingen in beroepspraktijkomgeving (BBL) de schooluitval relatief gering blijkt (15%) in vergelijking met onderwijs in een hoofdzakelijke reguliere lesomgeving. Daarnaast is er bij een relatief grote groep jongeren in het WWB-bestand sprake van arbeidsbelemmeringen waardoor ze gecategoriseerd worden in de profielen zorg en (tijdelijke) ontheffing van de arbeidsverplichtingen (totaal 39%). Zoals uit de cijfers blijkt blijft de gekozen inzet op kwalificatie van jongeren en aandacht voor kwetsbare jongeren onverminderd van belang bij de aanval op jeugdwerkloosheid.

4. Actielijnen aanpak jeugdwerkloosheid

Vanuit de uitgangspunten leren en werken naar vermogen en inzet op kwetsbare jongeren wordt voorgesteld de huidige aanpak van jongeren te continueren waarbij een verdere doorontwikkeling wordt voorgesteld middels de volgende actielijnen:

- **Innovatie dienstverlening jongeren**
In de dienstverlening aan jongeren wordt de eigen verantwoordelijkheid aangesproken en gestimuleerd en de steun aan de jongere vanuit het eigen netwerk bevordert. Waar nodig wordt aanvullende ondersteuning geboden.
Innovatie in de dienstverlening wordt gezocht in het inzetten op vroegtijdige signalering, integraal afgestemde interventie (Participatiewet, Wet Passend Onderwijs, Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Jeugdwet, Leerplichtwet/RMC-wet, Convenant VSV) en het verder ontwikkelen van de samenwerking met de betrokken netwerkpartners.
Maatwerk en een persoonsgerichte aanpak met aandacht voor zorg zijn kenmerkend in deze dienstverlening.
- **Bevorderen sluitende aanpak vanuit onderwijs naar arbeid**
De sluitende aanpak vanuit onderwijs naar arbeid wordt verder versterkt in de Triple-Helix samenwerking op alle niveaus en in samenwerking met de regio (Kennis-As/Campusontwikkeling; LED/Techniekpact: Stages/Traineeship met de Kenniscentra/branches; beschermde leerwerkomgeving SW).
Hierbij is er specifieke aandacht voor leren in een praktijkomgeving met als doel een goede aansluiting op de vraag van werkgevers.
- **Versterken van het kwalificatieniveau**
Jongeren worden gestimuleerd hun scholingsmogelijkheden zo goed mogelijk te benutten en hierin verantwoorde keuzes maken. Het bieden van een helder arbeidsperspectief is hierin een belangrijk thema zodat de opleidingskeuze goed aansluit op de arbeidsmarkt, in het bijzonder op de regionale vraag. Hierbij is ook een goede loopbaanoriëntatie in het onderwijs van belang zodat jongeren vanuit juiste verwachtingen een realistisch beroepsbeeld keuzes maken waardoor vroegtijdig schooluitval wordt voorkomen.
- **Leren naar vermogen: focus op praktijkgericht leren**
Voor jongeren die niet in staat zijn om een startkwalificatie te behalen is het verwerven van arbeidsmarktcompetenties in een leerwerkomgeving van groot belang. Het gaat hier vooral om leerlingen uit het praktijkonderwijs (PRO) en voortgezet speciaal onderwijs (VSO) waarvoor kwalificatie in een reguliere onderwijsomgeving vaak een brug te ver is.
Door dit tijdig te onderkennen en in te zetten op het verwerven van vak- en beroepsvaardigheden worden de mogelijkheden op de arbeidsmarkt voor kwetsbare jongeren versterkt.
- **Werken naar vermogen: focus op arbeidstoeleiding kwetsbare jongeren**
Voor jongeren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, in het bijzonder voor jongeren met een beperkt arbeidsvermogen, wordt de arbeidstoeleiding verder ontwikkeld. Speerpunt hierbij is een doorontwikkeling van de werkgeversbenadering zowel lokaal als in het Regionale Werkbedrijf.

De actielijnen worden in de tweede helft van 2015 concreet uitgewerkt in een actieplan jeugdwerkloosheid waarbij het streven is deze te integreren in het reguliere proces van Sociale Zaken.

BIJLAGE 3: uitvoeringsplan Lokaal Energie Akkoord

Hoofdstuk 1

Aanleiding

In het Coalitieakkoord *Wij Maastricht 2014-2018* is de ambitie uitgesproken om samen met maatschappelijke partners de inspanningen te vergroten op het gebied van duurzaamheid, met name in de vorm van het Lokaal Energieakkoord (LEA). Eind 2014 heeft het College vervolgens het plan van aanpak LEA vastgesteld, in nauwe samenspraak met Platform Cool. In het eerste deel van dit Uitvoeringsplan staat het kader, gebaseerd op deze nota, verder uitgewerkt. In hoofdstuk twee treft u de agenda aan. Het einddoel in LEA is uiteraard op brede schaal akkoorden afsluiten in de Maastrichtse samenleving die allemaal leiden tot het realiseren van ons einddoel: Klimaatneutraal Maastricht. Een deel van de projecten leidt direct tot een akkoord. Maar LEA is ook gericht op het op brede schaal inspireren, community building zodat op termijn nieuwe akkoorden gesloten kunnen worden.

Maastricht heeft de ambitie Klimaatneutraal 2030. Het Lokaal Energie Akkoord is een belangrijke stap in de richting van deze ambitie. Voor het Lokaal Energieakkoord sluiten wij aan bij de doelstellingen van het landelijk Energieakkoord:

- Een besparing van het finale energieverbruik met gemiddeld 1,5 procent per jaar;
- (het Maastrichtse deel van) 100 peta joule aan energiebesparing in het finale energieverbruik van Nederland per 2020;
- een toename van het aandeel van hernieuwbare energieopwekking (nu ruim 4 procent) naar 14 procent in 2020;
- een verdere stijging van dit aandeel naar 16 procent in 2023;

Meer dan 20 organisaties, actief in Platform Cool Maastricht, staan aan de basis van het Lokaal Energie Akkoord. Enkele voorbeelden: grote bedrijven als ENCI, Mosa en Sappi, woningcorporaties, kennisinstellingen als de Universiteit Maastricht en Zuyd Hogeschool en burgerinitiatieven. Platform Cool is ook nauw betrokken bij de ontwikkeling van voorliggend Uitvoeringsplan en is positief over het eindresultaat Uitvoeringsplan LEA. Met het Uitvoeringsplan LEA willen we de innovatie samen verder vorm geven en nog een groot aantal partners méér verbinden aan de opgave waar we voor staan: klimaatneutraal in 2030. Ambitueus, toekomstgericht, en gezamenlijk. De belangrijkste opgave, naast het daadwerkelijk realiseren van versnelling van de opwekking van duurzame energie en de besparing van fossiele energie, is het verbinden, het wederzijds inspireren. Samengevat zijn voor het LEA in de collegenota plan van aanpak LEA de volgende werkdoelen geformuleerd:

- Ontwikkel via de vijf actielijnen Wonen- Industrie- Mobiliteit – Gebiedsontwikkeling – Gemeentelijke Organisatie programma's in een samenwerking met zowel Maastrichtse stakeholders als stakeholders in regio en landelijk.
- Ontwikkel een model waarbij m.n. voor de doelgroep 'Wonen' deelname aan de energietransitie wordt gestimuleerd en ontzorgt en een maatschappelijke dialoog op gang komt (inclusief groot project)
- Ontwikkel een model van energie akkoorden voor de verschillende actielijnen
- Ontwikkel een systeem van monitoren waarmee de voortgang van het LEA transparant wordt.
- De financiële basis voor het Lokaal Energie Akkoord is de in het coalitieprogramma vastgestelde investeringsbudget van 8 ton; de opgave voor het LEA is om extra financieringsbronnen te organiseren. Met dit uitvoeringsplan LEA wil het College de gemeenteraad optimaal informeren over de aanpak, de activiteiten en de nagestreefde effecten.

Samen aan de slag

De energietransitie raakt de hele gemeentelijke organisatie en raakt de hele stad. Een energieneutrale stad betekent nogal wat: anders omgaan met energie. Eer we daar beland zijn, moeten nog veel logistieke, juridische en zelfs wettelijke problemen worden opgelost. We zijn daarin een lerende samenleving –en een lerende stad. Er zijn uiteindelijk miljoenen nodig om de energietransitie vorm te geven en dat kan alleen als er integraal gewerkt wordt. Wij gaan met LEA nu beginnen, zoeken actief kansen op en benutten kansen als ze zich voordoen.

LEA streeft een brede waaier aan resultaten na. Vanzelfsprekend gaat het om effecten en resultaten die voortvloeien uit projecten en activiteiten. Maar het gaat ook om het vinden, formeren en sluiten van coalities met relevante maatschappelijke en publieke partners; om het gezamenlijk zoeken naar en formuleren van projecten, doelstellingen en wederzijdse inspanningen. LEA is een middel, een instrument om een brede coalitie te vormen die de schouders zet onder de gemeentelijke opgave: klimaatneutraal in 2030. De gemeente is daarbij partner onder de partners en soms regisseur, soms initiator, soms facilitator, soms adviseur. Na vaststelling van het collegevoorstel Plan van Aanpak LEA zijn op alle actielijnen werkgroepen van start gegaan. De eerste, stevige contouren en resultaten van die coalitie zijn zichtbaar in hoofdstuk 2.

Lokaal Energie Akkoord Maastricht

Vanaf juli a.s. staat het Lokaal Energie Akkoord open voor iedereen die aan de slag gaat met de Energietransitie. Grote partners, zoals bijvoorbeeld vanuit de industrie, maar ook kleine partners tot zelfs particulieren worden gestimuleerd om het LEA te ondertekenen.

Het LEA is een *dynamisch akkoord*. Dit is dus een duidelijk andere aanpak dan de wat traditionelere convenanten, waar partners op een gezamenlijk moment een intentie uitspreken. Het LEA is dynamisch, de afspraken worden smart geformuleerd en worden in een monitor zichtbaar. Elke afspraak moet bijdragen aan de energietransitie en moet de afspraken van het SER akkoord die wij als gemeente hebben overgenomen, direct ondersteunen.

Deelname aan LEA is *actiegericht*: deelnemers moeten smart formuleren welke actie zij gaan uitvoeren. Deelnemers kunnen variëren van een groot bedrijf tot individuele huishouden –en alles er tussen in.

Deelnemen aan LEA is geen eenmalig moment maar is gericht op *communitybuilding*. We stimuleren dat vanuit het LEA de samenleving met elkaar aan de slag gaat voor de energietransitie. We stimuleren dit onder meer door het faciliteren van groepen die samen aan de slag willen, door kennisopbouw te stimuleren en door de koplopers –want dat zijn deelnemers aan LEA- te waarderen.

Om te benadrukken dat de afspraken van en voor Maastricht zijn, heet het uiteindelijke akkoord in de uitvoering *Maastrichts Energie Akkoord*.

Het akkoord kan bekrachtigd worden door een officieel moment (waarbij de wethouder met (grote) partners ondertekent, maar ook (groepen van) particulieren kunnen deze route volgen) of mensen ontvangen een akkoord nadat ze bv zonnepanelen ontvangen, overgaan tot isolatie, enz. Er ontstaat hiermee één groot, levend en dynamisch akkoord. Na het vaststellen van het uitvoeringsplan organiseren we op korte termijn een grote start.

De actielijnen van het Lokaal Energie Akkoord, die gebaseerd zijn op grote verbruikers in de stad en de voorbeeldfunctie van de gemeente zelf, zijn herkenbaar in het akkoord. Partners tekenen binnen de actielijn (wonen / industrie/ mobiliteit/ gebiedsontwikkeling / interne organisatie).

Monitor Lokaal Energie Akkoord

De belangrijkste opgave voor LEA Maastricht is, naast het daadwerkelijk realiseren van versnelling van de opwekking van duurzame energie en de besparing van fossiele energie, de coalitievorming, het verbinden, het wederzijds inspireren. Het totaal hiervan is gericht op de versnelling van de energietransitie in Maastricht. Dit totale beeld willen we gaan monitoren zodat voortgang inzichtelijk wordt.

Monitoren zal plaatsvinden op drie verschillende schaalniveaus.

1. Monitoren *proces*: is het proces van coalitievorming gestart, gaan er partijen verbindingen aan?
2. Monitoren *resultaat*: zijn de werkgroepen aan de slag: partijen onderzoeken opties en maken keuzes voor de uitvoering
3. Monitoren *effect*: welke activiteiten worden uitgevoerd en welke effecten hebben deze activiteiten op de CO2 afname

Monitoren is uiteraard gericht op het zicht krijgen van de voortgang. Maar monitoren heeft ook tot doel te inspireren tot nieuwe samenwerking, te stimuleren tot (individuele) deelname en geeft waardering aan de deelnemers. Het meten van onze inspanningen op het niveau van het proces, resultaten, effecten, samenwerkingsgroepen/allianties, alsmede het op korte termijn zichtbaar maken van kleine en grote inspanningen, is een belangrijke voorwaarde voor het succesvol uitvoeren van een (langdurig) energietransitie programma, brede herkenbaarheid en het creëren van draagvlak. Als instrument wordt aansluiting gezocht bij de landelijke SER monitor.

Gemeentelijk Budget is aanjaaggeld

De gemeenteraad heeft in de Kaderbrief 2014 € 800.000 beschikbaar gesteld vanaf 2016. Deze middelen worden gebruikt om cofinanciering van andere maatschappelijke en publieke partners te genereren. De indicatieve taakstelling is hier minimaal verdubbeling van het gemeentelijk budget. Het overgrote deel van de middelen (in geld en/of natura) zal moeten komen van het slimmer besteden van bestaande budgets. In die zin zijn de beschikbare middelen vooral aanjaaggeld.

Het uitvoeringsplan LEA richt zich op vijf actielijnen en coalitievorming binnen deze actielijnen: Wonen – Industrie- Mobiliteit- Gebiedsontwikkeling en Gemeentelijke Organisatie. De actielijnen zijn gebaseerd op het onderzoek van de Universiteit van Maastricht naar de grootste verbruikers in de stad; bij de grootste verbruikers is naar verwachting het meeste resultaat te boeken. De Universiteit is zelf ook een van de grote werkgevers in de stad die aan de slag gaat met energietransitie. De gemeente zelf heeft uiteraard een voorbeeldfunctie. Voor de actielijn Gemeentelijke Organisatie heeft, volgens dezelfde systematiek, een inventarisatie plaatsgevonden naar de grootste energieverbruikers. De actielijn mobiliteit is aanvullend aan het veel grotere programma Maastricht Bereikbaar en richt zich op de omschakeling naar elektrisch vervoer.

De afgelopen maanden zijn voor het LEA werkgroepen gestart en is met een groot aantal potentiële partners overleg gevoerd. Dit heeft inhoudelijk geleid tot de LEA agenda, die uitgewerkt staat in hoofdstuk 2. Dit is een dynamische agenda die zich nog verder ontwikkeld.

Financieel leidt dit tot het volgende kader:

- Voor de verschillende actielijnen willen we nog dit jaar starten met een aantal grotere en kleinere transitieprojecten die gefinancierd worden vanuit het uitvoeringsprogramma LEA,
- bovendien stellen we voor binnen de investeringsgeldten voor de actielijnen Wonen, Industrie, Gebiedsontwikkeling een stimuleringsbudget op te nemen voor nog te ontwikkelen projecten tijdens deze coalitieperiode.

Beide samen vormen het investeringsplan LEA.

Daarnaast willen we als gemeente deelnemen aan een aantal (landelijke)programma's die niet tot een akkoord leiden en in eerste instantie geen aanspraak zullen maken op LEA maar wel belangrijk zijn in de transitie opgave. In hoofdstuk twee staat dit nader toegelicht.

De verdeling van de € 800.000 investeringsgeldten ziet er dan als volgt uit:

Wonen	€ 200.000
Industrie	€ 200.000
Mobiliteit	€ 80.000
Gebiedsontwikkeling	€ 50.000
Gemeentelijke organisatie	€ 50.000
Leren en coalitievorming	€ 120.000
Eerste project: energiecoaches	€ 50.000
Onvoorzien	€ 50.000

De resultaten tot nu toe¹

De afgelopen maanden zijn verschillende werkgroepen aan de slag gegaan (actielijnen Wonen, Mobiliteit, Gebiedsontwikkeling), en is onderzoek verricht naar de kansen (actielijnen Industrie en Gemeentelijke Organisatie). Dit heeft geleid tot een breed scala van projecten die in de tweede helft van 2015 zichtbaar gaan worden voor de Maastrichtse samenleving. LEA streeft een brede waaier aan resultaten na maar streeft ook naar brede coalitievorming, naar samenwerking in de energietransitie.

Vanzelfsprekend gaat het om effecten en resultaten die voortvloeien uit projecten en activiteiten. Maar het gaat ook om het vinden, formeren en sluiten van coalities met relevante maatschappelijke en publieke partners; om het gezamenlijk zoeken naar en formuleren van projecten, doelstellingen en wederzijdse inspanningen.

Hoofdstuk 2

De LEA agenda 2015 – 2018

Het uitvoeringsplan LEA richt zich op vijf actielijnen: Wonen – Industrie- Mobiliteit- Gebiedsontwikkeling en Gemeentelijke Organisatie. De actielijnen zijn gebaseerd op het onderzoek van de Universiteit van Maastricht naar de grootste verbruikers in de stad; bij de grootste verbruikers is naar verwachting het meeste resultaat te boeken. De gemeente zelf heeft uiteraard een voorbeeldfunctie. Het kader voor deze opzet is vastgesteld in het plan van aanpak LEA in 2014.

Na vaststelling van het Plan van Aanpak LEA door het College is het proces van coalitievorming en projectontwikkeling LEA gestart. Het einddoel in LEA is uiteraard op brede schaal akkoorden afsluiten in de Maastrichtse samenleving die allemaal leiden tot het realiseren van ons einddoel: Klimaatneutraal Maastricht. Een deel van de projecten leidt direct tot een akkoord. Maar LEA is ook gericht op het op brede schaal inspireren, community building zodat op termijn nieuwe akkoorden gesloten kunnen worden. Daar zijn al mooie resultaten in geboekt. In de overzichten op de volgende pagina's staan de resultaten die tot nu toe zijn behaald weergegeven.

De gemeente wil nadrukkelijk niet als een 'zender' opereren en allerlei losse, 'leuke' projecten initiëren. De gemeente is partner onder de partners en daarmee soms regisseur,

¹ Ter inzage bij de griffie: Factsheets projecten en plan van aanpak Econexiswoning (duurzame voorbeeldwoningen)

soms initiator, soms facilitator, soms adviseur. Uiteraard kunnen ook partijen die een proces buiten de gemeente om hebben georganiseerd toetreden tot deze coalitievorming. *Samen aan de slag* voor duurzaam Maastricht is het motto.

Hoe moet u dit voorstel lezen? Als een stroomschema van idee naar resultaten. Alles start met een idee; een idee dat van de gemeente kan komen, van een maatschappelijke en/of publieke partner, van een bedrijf. Vervolgens zoeken we naar coalities en allianties die in staat en bereid zijn om het idee verder te brengen en te vertalen in plannen, concepten en activiteiten. Bij dat 'in staat en bereid zijn' gaat het niet alleen om inhoudelijke kwaliteiten en capaciteiten, maar ook om organisatiekracht, financiële aspecten, het vermogen om flexibel in te spelen op actuele ontwikkelingen die wellicht invloed hebben op vormgeving en zelfs doelstelling van een project, en het vermogen om draagvlak te bieden voor langjarige inspanningen. Kortom, u dient dit voorstel te lezen als het kader voor een dynamisch en creatief proces, waarbij de akkoorden de uitwerking van de coalities/allianties zijn en de projecten de concrete vertaling van die coalities/allianties in activiteiten geld en overige middelen zijn. Uiteindelijk gaat het over de bijdrage van al deze akkoorden en projecten aan het realiseren van de centrale doelstelling van Maastricht Klimaatneutraal 2030. Na vaststelling van de Raad van het uitvoeringsplan LEA worden in 2015 de eerste akkoorden gesloten. In de tweede helft van 2015 starten bovendien een flink aantal concrete projecten waar de Maastrichtse samenleving aan deel kan nemen.

Projecten: LEA is al van start gegaan!

LEA is al van start gegaan. Hieronder treft u een overzicht aan van projecten die nu al lopen c.q. op het punt staan van starten. In de tweede helft van 2015 starten een flink aantal concrete projecten waar de Maastrichtse samenleving aan deel kan nemen. De uitwerking van projecten gaat ondertussen gewoon door; dit overzicht is een tussenstand, een overzicht projecten medio 2015, een eerste resultaat vanuit werkgroepen en initiatieven, en zal de komende tijd toenemen.

- Het Energieloket is een voorbeeld hiervan: samen met Zuid Limburgse gemeentes wordt een vooral digitale ondersteuningsstructuur opgebouwd waar de inwoners terecht kunnen voor vragen over verduurzaming van hun woning. De zonne-atlas is als voorloper al gestart.
- De Econexiswoning, de duurzame voorbeeldwoning, wordt de fysieke plek waar inwoners inspiratie kunnen opdoen.
- Energiecoaches gaan individueel advies aan huis verzorgen.
- Vele grotere en kleinere inspiratiebronnen en directe transitieprojecten starten waar particulier initiatief een belangrijke rol in speelt. Van de Emec bijvoorbeeld, de eerste Maastrichtse energie coöperatie: opzetten en vormgeven van een energiecoöperatie.
- Een energiecoördinator, die de bedrijven/industrie gaat ondersteunen in het verder treffen van energiebesparende maatregelen.
- Deelname aan project Prestatie-afspraken toezicht Wet Milieubeheer, vanuit de actielijn industrie en gericht op het intensiveren van de handhaving van de energieregelgeving uit de Wet Milieubeheer en een energiebesparing van 2,54 PJ in geheel Limburg in 2020.
- Deelname aan pilot EnergiePrestatieKeuring (EPK) met als doel het onderzoeken, ontwikkelen en toetsen van verschillende varianten EPK die geschikt zijn voor toepassing bij georganiseerde bedrijventerreinen.
- Verkeer en vervoer, een grote energieverbruiker, maar ook vanuit het belang van verder terugdringen fijnstof is het noodzakelijk hier aan de slag te gaan. Veel relevante activiteiten lopen ook via het programma Beter Benutten Maastricht Bereikbaar maar ook binnen LEA wordt een versterking ingezet: De gemeente Maastricht zet sterk in op elektrisch vervoer. Het experiment met de elektrische stadsbus wordt opgeschaald en op termijn rijden in Maastricht alleen nog elektrische bussen (ivm de problemen met de OV concessie in Limburg kunnen we nu helaas niet aangeven wanneer). De oplaadstructuur voor elektrische auto's wordt uitgebreid naar een stevig netwerk over de hele stad.
- De actielijn gebiedsontwikkeling gaat over kansen zoeken. Bij gebiedsontwikkeling, onder andere in stedelijke brandpunten, zal een vroege visie op energie ervoor

zorgen dat kansen die binnen het gebied liggen benut worden. Maar ook dat landelijke ontwikkelingen en mogelijkheden vertaald worden in de gebiedsontwikkeling. Kan er gezamenlijk energie worden opgewekt? Moeten we nog wel een gasleiding aanleggen? Zijn vragen die hierbij worden gesteld. Al bekende kansen zijn bijvoorbeeld Sporthal Geusselt.

- De gemeentelijke organisatie verduurzaamt. Middels een eenmalige investering van € 50.000 voor het uitvoeren van energiescans bij eerste 40 objecten maatschappelijk vastgoed van de gemeente Maastricht en daadwerkelijke verduurzaming met als doel: verduurzaming . Een pilot bij 8 objecten heeft reeds plaatsgevonden.
- In het derde kwartaal van 2015 neemt de raad een besluit over de verduurzaming van de openbare verlichting en vergroting van de sociale veiligheid in Maastricht. Openbare Ledverlichting wordt niet meer incidenteel maar standaard.
- Het opstellen van een businessplan voor het gezamenlijk poolen van elektrische auto's door meerdere bedrijven en instellingen die worden ingezet voor dienstreizen om mogelijkheid te benutten ten behoeve van verduurzamen woon-werkverkeer en zakelijk verkeer.
- Er zijn ook nog ontwikkelingen die niet zover zijn dat ze in dit projectenoverzicht gemeld kunnen worden (ze zijn in ontwikkeling maar nog niet smart geformuleerd) maar die toch het vermelden zeer waard zijn: In mei 2015 is een start gemaakt met een stadsdialoog waar organisaties, bedrijven en particulieren inbrengen hoe 'samen aan de slag voor Duurzaam Maastricht' met name voor de transitie in de woningbouw vorm gegeven kan worden. Inwoners bepalen samen mede wat in Energieloket en de voorbeeldwoningen aangeboden gaat worden. CNME Maastricht en Regio verkent hoe projecten uit 'Klimaatverbondgemeente' in de actielijn Wonen kunnen landen. Om te komen tot afspraken in de industrie in Maastricht loopt momenteel een onderzoek naar de kansen en mogelijkheden. Ook deze resultaten landen straks in de LEA agenda.

Het volledige projectenoverzicht anno nu treft u in de hiernavolgende tabellen aan.

Tabel 1 Actielijn Wonen: kennisdelen, inspiratie en community building

Wat is het project	Wat is het doel	Wie zijn de partners	Wat zijn de producten	start	indiv u	groepen	Community building
Energieloket	Het doel is om inwoners van Zuid Limburg te ontzorgen in kennis- en keuze proces bij verduurzaming van hun woning (digitaal loket). Netwerkversterking zuid limburgse partners	Zuid Limburgse gemeenten Olv Amsterdam ism diverse gemeenten in NL	Digitaal loket met o.m -zonne atlas -informatievoorziening duurzaamheid en monumenten Kalender -inspiratiefilmpjes / fb/ twitter	3 ^e kwartaal 2015	x		
2.Econexis Maastricht duurzame voorbeeldwoning, informatie-centrum	Doel is om de inwoners van Zuid Limburg inspireren in kennis- en keuze proces voor verduurzaming van hun woning	Provincie Limburg, Econexis	Twee voorbeeldwoningen Adviesruimte ontmoetingsruimte	2 ^e kwartaal 2016	x	x	x
3. Dubbel Duurzaam Het gecombineerd aanbieden van zorg- en energiescan bij mensen thuis.	Op schaal van Zuid-Limburg invulling geven aan Landelijk Energie Akkoord	Zuid Limburgse gemeenten	Start zodra energiecoaches zijn opgeleid	4 ^e kwartaal 2015	x	x	

4.energiecoach	Doel is om op mn individueel niveau te adviseren op kleine aanpassingen in de woning; ism Buurkracht	VNG 18 limburgse gemeenten Buurkracht	Persoonlijk advies	3 ^e kwartaal 2015	x	x	x
5. Emec	Doel is een verdere ontwikkeling van de energie coöperatie Maastricht	Vrijwilligers EMEC	dmv buurtbezoeken, promotiemateriaal , uitbouw organisatie	3 ^e kwartaal 2015		x	x
5. Projecten, voortkomend uit de stadsdialoog		divers		3 ^e kwartaal 2015 e.v.	x	x	x

Externe financiering:

Regionale energie alliantie. Doel: het energiezuiniger maken van particuliere woningen in Zuid Limburg, het realiseren van een informatiepunt in de regio en het organiseren van een continue samenwerking in regionaal verband 2014 – 2016. Planvorming medio 2016 gereed. *Financiering:* voor co –financiering is vanuit VNG voor een periode van drie jaar 133.000 per jaar beschikbaar gesteld. (Project 1 3.4) *Interreg* subsidie aangevraagd (project 1, 2,4,5)

* Emec heeft hiertoe een subsidieverzoek ingediend ad € 30.000,- dat bij vaststelling uit het aanjaagbudget LEA wordt gefinancierd

Financiering door Enexis en Provincie Limburg (project 2). CNME Maastricht en Regio zal in verschillende projecten participeren

Tabel 2 Actielijn Industrie: kansen benutten

Wat is het project	Wat is het doel	Wie zijn de partners	planning
1. Sim coördinator	Doel is het ondersteunen/faciliteren en ontzorgen van bedrijven bij het treffen van energiebesparende maatregelen voor een periode van drie jaar	Provincie Limburg SIM	2014-2017 (reeds gestart)
2. Prestatie afspraken toezicht Wet Milieubeheer	Doel is het intensiveren van de handhaving van de energieregelgeving uit de Wet Milieubeheer en een energiebesparing van 2,54 PJ in geheel Limburg in 2020	18 Zuid-Limburgse partijen Rud Noord Limburg Provincie Limburg RVO	2015-2017 (reeds gestart)
3. Pilot EnergiePrestatieKeuring (EPK)	Doel is het onderzoeken, ontwikkelen en toetsen van verschillende varianten EPK die geschikt zijn voor toepassing georganiseerde bedrijventerreinen	Initiatiefnemer: Ministerie/Rijksdienst voor Ondernemend Nederland Deelnemende partijen: gemeente Maastricht (stadsbeheer Limmel) d-bv Sittard RVO SIM	2014-2015 (reeds gestart)

Externe financiering:

SIM coördinator wordt voor 50% (75.000) mee gefinancierd door Provincie Limburg

Prestatie afspraken toezicht Wet Milieubeheer: geheel extern gefinancierd door Provincie Limburg

Pilot EPK: geheel extern gefinancierd door ministerie/Rijksdienst voor ondernemend Nederland

Tabel 3 Actielijn Verkeer en vervoer: ruim baan voor elektrisch vervoer

Wat is het project	Wat is het doel	Wie zijn de Partners	planning
1.Zero emission bus	<i>Projectdoel:</i> Kennis opdoen t.b.v. realiseren Zero Emission Busvervoer door monitoring TCO van ingebruikname en praktijkproef in reguliere stadslijn.	VDL Veolia provincie Limburg	April 2015 – december 2015 een elektrische bus is ingezet in bestaande buslijn (4) in Maastricht Eind 2015 wordt deze vervangen door 2 nieuwe elektrische bussen. 2017 evaluatie TCO inzet als lijnbus.
2.laadinfrastructuur elektrische auto's	<i>Doel:</i> realisering van complete laadinfrastructuur voor de lokale EV markt in 2016	aanbieders stroom- en laadinfra bedrijven en instellingen die laadinfra willen realiseren Provincie Limburg gemeenten Zuid Limburg RVO	Vanaf derde kwartaal 2015 uitrol eerste laadpalen in Maastricht.

Externe financiering:

Zero emission bus Provincie Limburg, Veolia en gemeente Maastricht elk € 30.000

Laadinfrastructuur deelnemende partijen

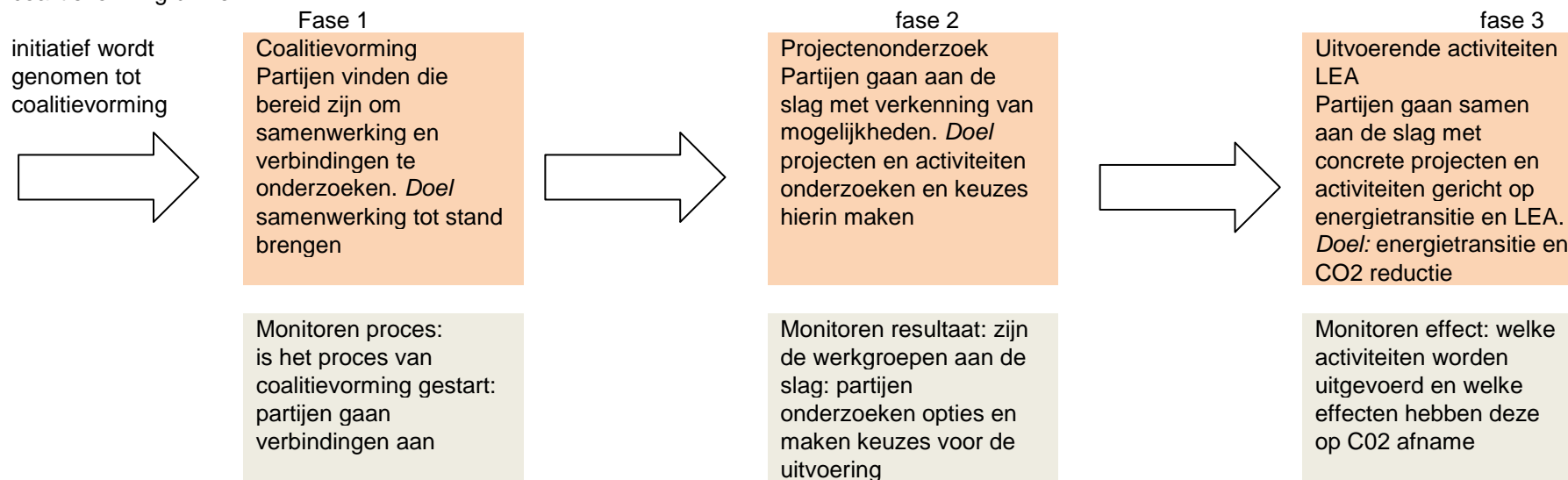
Tabel 4 Actielijn Gemeentelijke Organisatie: Zelf aan de slag

Wat is het project	Wat is het doel	Wie zijn de partners	planning
1. Leidraad verduurzaming en sociale veiligheid gemeentelijke verlichting	<i>Doel:</i> verduurzaming van de openbare verlichting en vergroting van de sociale veiligheid in Maastricht	Deelnemende partijen: gemeente Maastricht	3 ^e kwartaal 2015 vaststelling in Raad
2. verduurzaming gemeentelijk vastgoed middels een revolving fund	<i>Doel:</i> Eenmalige investering van € 50.000 voor het uitvoeren van energiescans bij eerste 40 objecten maatschappelijk vastgoed van de gemeente Maastricht en daadwerkelijke verduurzaming. Een pilot bij 8 objecten heeft reeds plaatsgevonden. Alleen het duurzaam aanwezige vastgoed binnen de portefeuille wordt meegenomen. Panden die op de lijst van verkoop (woningen) of sloop staan niet. <i>Financiering:</i> eenmalige bijdrage in een revolving fund: Indien de maatregelen worden uitgevoerd zullen de maatregelen + de scans via de huur worden verdisconteerd en tal objecten kunnen worden gescanned, voorzien van een duurzaamheidslabel en verduurzaamd.	Deelnemende partijen: gemeente Maastricht	Start vierde kwartaal 2015
3.E –car sharing	<i>Doel</i> Gezamenlijk poolen van elektrische auto's door meerdere bedrijven en instellingen die worden ingezet voor dienstreizen om mogelijkheid ten behoeve van verduurzamen woon-werkverkeer en zakelijk verkeer. Fase een: opstellen van een businessplan	Gemeenten Sittard-Geleen, Heerlen en Maastricht provincie Limburg Chemelot Hogeschool Zuyd MB enkele geïnteresseerde werkgevers in Maastricht.	April –juni 2015 inventarisatie potentieel gemeentelijke dienstautoverkeer. jul – sept. 2015 opstellen business case. Okt.- nov besluitvorming 2016 implementatie bij positieve businesscase

Externe Financiering: Alleen het revolving fund wordt gefinancierd vanuit het investeringsbudget LEA. Andere projecten worden uit overige reguliere budgetten gemeente Maastricht gefinancierd.

Coalitievorming: Samen voor een Duurzaam Maastricht

Centraal in het LEA staat het vormen van coalities en allianties die in staat en bereid zijn om het idee verder te brengen en te vertalen in plannen, concepten en activiteiten. Dit intensieve proces zorgt niet alleen voor een stroom van creatieve ideeën en kennis(uitwisseling), maar zorgt tevens voor een robuust draagvlak voor de uit de coalities/allianties voortvloeiende concrete projecten. Hieronder treft u een schematische weergave aan van het proces van coalitievorming binnen LEA.

Coalitievorming: Partijen verbinden en samen aan de slag

LEA is gericht op het op brede schaal inspireren, community building zodat op termijn akkoorden gesloten kunnen worden. In deze paragraaf treft u een stand van zaken over het hele proces van coalitievorming aan: heeft binnen de verschillende actielijnen coalitievorming plaatsgevonden, zijn er werkgroepen daadwerkelijk met een verkenning van mogelijkheden aan de slag, zijn er al afspraken over de uitvoering?

Tabel 5: coalitievorming: partijen verbinden en samen aan de slag

Actielijn	Coalitievorming Partijen vinden die bereid zijn om samenwerking en verbindingen te onderzoeken. <i>Doel</i> samenwerking tot stand brengen	Projectenonderzoek Partijen gaan aan de slag met verkenning van mogelijkheden. <i>Doel</i> projecten en activiteiten onderzoeken en keuzes hierin maken	Uitvoerende activiteiten Lea Partijen zijn bereid om samen aan de slag te gaan in concrete projecten en activiteiten gericht op energietransitie en LEA <i>doel</i> : uitvoering
Actielijn wonen <ul style="list-style-type: none"> • Prestatie afspraken woningcorporaties • Particulieren woningvoorraad: <i>Regionale energie alliantie.</i> • Particuliere woningvoorraad Vereniging van eigenaren (VVE's) 	Gestart. Om tot nieuwe prestatieafspraken te komen zijn verschillende werkgroepen geformeerd. Een van de werkgroepen behandelt het thema betaalbaarheid en duurzaamheid <i>Partners: Servatius, Woonpunt, Maasvallei</i> Gestart. het energiezuiniger maken van particuliere woningen in Zuid Limburg, het realiseren van een informatiepunt in de regio en het organiseren van een continue samenwerking in regionaal verband 2014 – 2016. Verschillende werkgroepen zijn aan de slag. <i>Partners: Zuid Limburgse gemeenten (18)</i> Gestart. Zowel deelname aan landelijke werkgroep waar een modelmatige aanpak wordt ontwikkeld als lokaal	Partijen zijn aan de slag met de verkenning van mogelijkheden. Najaar 2015 wordt dit proces afgerond Projectenonderzoek heeft geresulteerd in een aantal voorstellen die al gereed zijn voor uitvoering, en voorstellen die nog nader worden uitgewerkt. Medio 2016 besluiten de besturen Onderzoek naar de mogelijkheid van een maastrichtse pilot	Nog niet in projectenlijst Zie projectenlijst Nog niet in projectenlijst Uitvoering nog niet in projectenlijst Nog niet in projectenlijst

<ul style="list-style-type: none"> Particuliere woningvoorraad: CNME Maastricht en regio Maatschappelijke dialoog 	<p>Gestart. Mn in de uitvoering van Klimaatverbondgemeente en Maatschappelijke Dialoog (zie verderop) volgt projectuitvoering</p> <p>Gestart. Een dialoog met inwoners, organisaties en bedrijven in Maastricht, gericht op kansen ontwikkelen voor de particuliere bewoner</p>	<p>Projectenonderzoek: cnme is aan de slag met een verkenning van de mogelijke projecten Klimaatverbondgemeente.</p> <p>Projectenonderzoek vindt tot midden 2015 plaats</p>	
Actielijn Industrie	Gestart. Onderzoek bij deze doelgroep om te inventariseren wat zij kunnen bijdragen (uitvoering: Maastricht Bereikbaar)	Eind juni resultaten bekend SIM coördinator en landelijke afspraken	Nog niet in projectenlijst Zie projectenlijst
Actielijn Mobiliteit	Gestart. Met externe partijen is onderzocht, welke kansen er bestaan om naast 'Maastricht Bereikbaar' een versterkingsslag in te zetten <i>Partners: zie tabel 4</i>	Projectenonderzoek heeft geresulteerd in een aantal voorstellen	Zie projectenlijst
Actielijn gebiedsontwikkeling	<p>Doorlopend: kansen zoeken in gebiedsontwikkeling Gestart werkgroep SOME (St. Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied). <i>Partners: partners SOME</i></p> <p>Gestart. A2 werkgroep <i>Partners: Avenue A2, Rijk, Provincie</i></p>	Onderzoek naar kansen en mogelijkheden voor verduurzaming van gebiedsontwikkeling ENCI nieuw in te richten overgangszone. Eind 2015 wordt dit proces afgerond Onderzoek naar kansen en mogelijkheden voor verduurzaming en gebiedsontwikkeling A2. Tweede helft van 2015 wordt dit proces afgerond	Nog niet in projectenlijst Nog niet in projectenlijst
Actielijn Gemeentelijke organisatie	Gestart. Inventarisatie uitgevoerd naar de grootste energieverbruikers in de gemeente	Inventarisatie heeft geresulteerd in een aantal voorstellen.	Zie projectenlijst